

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 277. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Péntek, 1936. december 4.

GRAND-GUIGNOL

Négy álmatlan éjszakára volt szüksége, míg annyira megtört testben és lélekben, hogy elmondja, hogyan is történt. A négy éjszaka négy nappal is jelent, a konok hallgatások és a cinikus vállvonogatások hányaveti nappalait — de mi ez a négyszer huszonnégy óra azoknak a heteknek mélyes csendjéhez képest, amik alatt Vasile Constantinescu negyedéves kémiai szakos bucuresti-i egyetemi hallgató el tudta titkolni önmaga, a szeretője, az ismerősei és az egész kíváncsi és kérdezősködő külvilág előtt, hogy önkézzel gyilkolta meg, mészárolta darabokká és olmozta pléh-ládákba édesapját és édesanyját. Micsoda emberfölötti lelkiere kellett hozzá, vagy — micsoda lelketlenség! — Az edzett kriminológus is döbbenetben áll a társadalmi e rettenő kör-esetével szemben és a pszichopatólogus hiába kutat tudatalatti gátlások és kényszer-komplexumok után, Vasile Constantinescu megfojtotta vagy ásóval agyonverte az érette aggódó, életmódja miatt felháborodott apját és végzett saját szülőanyjával is, ki térdénállva könyörgött hozzá életéért a halott apa véres teste me'lett. Ma sem tudjuk még tisztán, hogyan is történt, hiszen a valóságait egyre változtatja a szülőgyilkos fiatalember és nem tisztázta még a vizsgálat azt sem, hogy mennyire döntő módon hatott a környezet, a barátok és barátnők ismeretlen világa e grand-guignol tragikus főszereplőjére; továbbá milyen lelki adottságok, átöröklött testi, vagy lelki e'ferdülések talaján fogantott meg ez az élet, amely létrehozói ellen halálal fordult. Am egyet tudunk s ezt a vizsgálat eddig napnál világosabban megá'lapította; Constantinescu negyedéves fővárosi vegyész-mérnök-jelölt a pénzért ölt, mint egy közönséges rablógyilkos s a pénz iránti szomjúságának deliriuma volt az a tényező, amely minden más érzést és ösztönt le'kelt.

Szinte groteszk és visszataszító lehetetlen a módszer, amely a lélek titkait kutatja és göröcsövezi a bűn árnyékával terhelt ember görög sorstragédiákra emlékeztető tette mögött. Amikor a büntetőjogász kezei között szinte semmivé olvadnak olyan társadalmi tényezők, mint a család ösztönös együvé tartozása, erkölcsi kohéziója, a valóság tizparancsolata és az egész nevelés több mint huszévi hatásának súlya; amikor mindez mítsem jelentett már abban a tragikus órában és az eztkövető hetekben. — akkor a lelki aberrációk szakértői még mindig reménykednek, hogy a lélek redői között találják meg az utmutató jelet, a magyarázó és megfejtendő hieroglifát, melyet talán egy perc, egy élmény, vagy egy tudattalan gondolat vésett oda. A módszerek e kartotékhoz és skatulyákhoz szokott teoretikusai végzetes szabályossággal hagyják figyelmen kívül a valóságos életet, melyben ezek a sápasztó bűnök fogannak, felnőnek és kiterjedlyesednek és vajjon hol él a mai korszak Dosztojevicskije, hogy köznapi életünk e rémséges ponyvaregényeit kollektív és egyetemes műben megmagyarázza? Raszkolnyikov kétségte'lenül a pénzért ölt egy idegen öregasszonyt, merthiszen éhes volt: de ki hiheti el, hogy tényleg a pénzért gyilkolt Constantinescu is, az e'gáns negyedéves vegyész-mérnök-jelölt, akinek mindene megvált? Nem valószínűbb-e az, hogy a könnyelmű, léha életet számunkéró apai feddés szoritotta ökö'be kezét az apja ellen s a fegyvet, kötelességtudást

Angol alkotmányválság VIII. Edward király titkos házassági terve miatt

Mrs. Simpson, ismert közép-európai utitársát kívánja feleségül venni az angol birodalom uralkodója — Lázás tanácskozások Londonban, „baisse“ a tőzsdén

LONDONBÓL jelentik: Az angol politikai köröket és a közvéleményt súlyos alkotmány jogi válság foglalkoztatja. Néhány nap óta ugyanis felvetődött VIII. EDWARD király házasságának terve. Edward király ugyanis házasságot akar kötni a férjétől nemrég elvált SIMPSONNÉVAL. Formálisan az angol mi-

VIII. EDWARD

nisztertanács még nem tárgyalta a király házassági tervét, de Baldwin miniszterelnök lakásán ebben a kérdésben csaknem megszakítás nélkül folynak a megbeszélések. A mai tárgyalásokon a konzervatív párt vezetői és a liberális ellenzék vezére, Lord HALIFAX vett részt a miniszterelnöknél, aki végül SIMON belügyminisztert fogadta. Lehetségesnek tartják, hogy BALDWIN miniszterelnök az alsóház mai ülésén már részletesen tájékoztatni fogja a közvéleményt a király házassági tervéről. A londoni tőzsdén érthető bizonytalan-

ságot keltett a hír és növelték ezt azok az értesülések, amelyek a vidék hangulatáról számoltak be. A hír mindenütt a legnagyobb meglepetést keltette és a legtöbb helyen ellenhatást váltott ki annyira, hogy az angol állampapírok árfolyama ennek következtében erősen esni kezdett. BALDWIN miniszterelnök az utóbbi napokban több ízben megjelent kihallgatáson uralkodójánál és tegnap is másfél órás audiencián volt EDWARD királynál, akinek később sürgős meghívást kapott Sir John SIMON belügyminiszter, majd ATLEE őrnagy, az angol munkáspárt vezére is. Valamennyi angol lap a király házassági tervével foglalkozik.

Az eseményről a Daily Mail ezeket írja: Baldwin miniszterelnök közölte a nyilvánossággal, hogy őt és kormányát a legsúlyosabb aggodalom tölti el a király állítólagos házassági terve miatt. Főleg az aggasztja az angol kormányt, hogy a király eddig nem volt hajlandó magánéletének dolgaiban miniszterelnökének tanácsát elfogadni. Baldwin miniszterelnök szerint a legbölcsebb megoldás volna, ha a király kijelentené, hogy nem kíván megősiülni. Ha ez nem történik meg, abban az esetben a kormány kénytelen lenne lemondani. Sőt az angol munkáspárt vezetőivel folytatott tanácskozások után most már nyílt titok, hogy ebben az esetben a munkáspárt sem vállalkozna kormányalakításra.

A Times is nagyobb cikket ír Edward király házasságának tervéről. A cikk szerint a tervről szóló hírek mind szélesebb hullámokat vetnek egész Angliában. Az angol közvéleménynek kínos dolog lenne beleavatkozni az uralkodó magánjellegű elhatározásainak végrehajtásába, de Angliában a királyi méltóság nem egyéni tulajdon. Nemzedékről-nemzedékre szálló szent örökség, amelynek fontossága annál nagyobb, mert az angol korona az egyetlen

és tekintélytisztetletet nem tanult fiu elfojtotta mindörökre a szót, amely tőle olyannyira idegen jogon kért számon, vont felelősségre, mint a gyűlölt lelkiismeretfurdalás? Az eszevesztett így rohan vesztébe s a magáradöbbenő ámokfutó kést, ba tát ragad, hogy összedarabolja véle a meggyűlölt világot.

Nem a mi-hivatásunk, hogy kianalizáljuk az örök bűn örök eredőit, minthogy csak sejtethetjük, miképpen testesül meg egy egész korszak neveléstudományi mulasztása, számitó lélektelensége és felelőtlen lelkiismeretlensége az égrekiáltóan kirívó büntény egy-egy esetében. A korszellem, mely az erőszak jelszavait oltja eszmények helyett a fe'növekvő fiatal nemzedékek le'kébe, éppoly felelős e tünetekért, mint modern életünk ezerféle más megnyilatkozása, melyek a pénz mindenhatóságát harsonázzák az önmagukra bizott, eszmeileg

becsapott és erkölcsileg kiuzsorázott fiatalok fülébe. Ez az oka annak, hogy akadhat egyetemi hallgató, aki pályája célját, hivatását feledve, vagy meg sem ismerve gyilkol és aki többre értékeli a pillanatnyi pénzt, szeretőt, társadalmi vagy vélt, látszólagos sikert a számára kijeleölt feladatoknál, amelyekért dolgoznia, harcolnia, küzdenie s eset'eg á' doznia kell.

Nem általánosítunk a Constantinescu kör esetében, hiszen kétségtelen, hogy a maga morális katasztrófájában rettenő bűne természetellenes és kirívó. De mint minden kirívó eset, egyben meghökkentő figyelmeztetés is pszichológusok, szociológusok, pedagógusok, kriminológusok és a szó nemes értelmében vett politikusok részére arról, hogy az igazságszolgáltatás munkáján túl és ettől az egy esettől függetlenül is le kell vonni a véres grand-guignol összes tanulságait. (J.)

A „Principele Mirool“ anya- és csecesemő-védő egyesület december 5-én 4 órai kezdettel a Városi Színházban egy

összekötő kapocs Anglia és az angol koronagyarmatok, a dominiumok között. A lap végül fájdalommal emlékezik meg erről az eseményről, mert az ifjú király egyetlen alkalommal sem mulasztotta el azt hogy felségjogait híven teljesítse.

A Daily Herald azt írja, hogy abban az esetben, ha a király nem állana el tervétől, akkor új trónutódlásról kellene gondoskodni, mert az uralkodó tervezett házasságából származó utódok nem foglalhatnák el az angol trónt. Végül a lap sajnálja, hogy a király szembe helyezkedik a kormánnyal, de ezek a szándékok könnyen önkényuralom bevezetésére, vagy államcsinyre vezethetnek.

Az angol korona és a kormány között kitört súlyos viszály következményei egyelőre egészen beláthatatlanok. A helyzet súlyosságát mutatja az a tény is, hogy az angol lapok

Kicsoda a titokzatos Mrs. Simpson?

Az amerikai lapok már napok óta burkolt formában foglalkoznak azzal, hogy Mrs. Simpson asszony állandóan Edward király társaságában tartózkodik, akivel szemben a király tulajdoni figyelmet tanusít. Az amerikai lapok már sejtetni engedték, hogy Edward király ezt a társaságbeli hölgyet feleségül akarja venni.

A hölgy az uralkodót még walesi herceg korában Ausztriába és Magyarországra is elkísérte és részt vett a király nyári földközi-tengeri utján is.

Az angol kormány tagjai ebben az ügyben szerdán a késő éjjeli órákig tanácskozást folytattak. Csütörtökön pedig a kormány tagjai rendkívüli minisztertanácsra ültek össze, Mrs. Simpson asszony, akit a király feleségül akar venni, csak októberben vált el férjétől, Simpson Ernő kanadai katonatisztól. A bíróság a férj hibájából mondotta ki a válást. Az angol törvények értelmében azonban az elvált házastárs csak akkor léphet ismét új házasságra, ha hat hónapon keresztül példátlanul jó magatartást tanusít.

Mikulás-délutánt rendez

nyíltan írni arról az eshetőségről, hogy a király a legközelebbi órákban esetleg lemond. A válság, amely hetek óta lappangott, szerdán váratlanul tört ki a londoni tőzsdén történt nagyarányú áresések következtében. A meglepetésszerű bessz áterjedt a többi világtőzsdékre is és az angol közönség először nem tudta, hogy tulajdonképpen mi történt. A Daily Telegraph azt a reményét fejezi ki, hogy a király az állam és a birodalom szent érdekeit magánérzelmei fölé helyezi, amelyek bármily közelről is érintik, az uralkodó boldogsága személyi ügynek tekintendő. Fájdalommal írunk így a királyról.

A News Chronicle lehetségesnek tartja, hogy a király, mint „Cornwall hercege“ fog megnősülni és felesége nem királyné lesz, hanem a király házastársa. A lap szerint ez a demokratikus szellemű házasság igen népszerű lehetne.

Simpson asszony körül hónapok óta dúlnak a viharok a színpalak mögött

és az anglikán egyház legfőbb vezetője egy hónappal ezelőtt értesítette a királyt, hogy a koronázásnál meg kell tagadnia a megáldoztatását, ha az esküre jelentkezőnek nincs meg a lelki tisztasága. A törvény által előírt lelki tisztaságot pedig külön hatóságok vizsgálják

Lemondással fenyegetődzik Baldwin kormányelnök

Cradfor püspöke tegnap feltűnést keltő beszédet mondott a király házasságával, illetve a koronázással kapcsolatban „A királynak bőségesen szüksége van az Isten kegyelmére — mondotta —, ha híven akarja teljesíteni kötelességét. Reméljük, hogy a királynak tudomása van ennek szükségességéről. Sokan közülünk azt szeretnék, ha a király határozott bizonyosságot adná belátásának.“

Az angol lapok azt írják, hogy Baldwin miniszterelnök több, mint egy órát tárgyalt

Szőmörkönyi Magda és a 2. sz. elemi leányiskola növendékei felléptével. Jegyek a színház pénztárána esütörtök és péntek délután 4—7 óra között és szombat délelőtt 10—1. ig és 2 órától kaphatók. 5734

felül. Hír szerint a kenti és a yonki érsekek szintén figyelmeztették a királyt, hogy a jelen körülmények között nem vehetnek részt a tisztségükkel egybekötött állami teendők teljesítésében.

Simpsonné, leánynevén Wallis Warfield, Angliába Amerikából vándorolt és előkelő, gazdag családból származik. Simpsonné 1896-ban született, tehát negyven éves és igen jó nevelést kapott. Milliomos nagybátyja jóvoltából már korán a legelőkelőbb társaságokba került. Majd 1915-ben ment nőül Earl Spencer amerikai tengerésztisztához. Férjével 1917. aprílsában a háború miatt a Távkeletre került, de férjét sokszor hónapokig nem láthatta, mert az a háború következtében nem kapott szabadságot. A fiatalasszony ezért elhagyta férjétől és férje nélkül több fővárost felkeresett. Később bejárta egész Európát, majd 1926-ban visszatért Amerikába és 1927. év végén törvényesen elvált férjétől. Nagybátyja ezért kitagadta a vagyontól, de hogy nyomorba ne jusson, évi 15.000 dollárt hagyott rá. Nemsokkal ezután férjhezment a kanadai születésű Ernest Simpsonhoz. Simpsonnak, a fiatal férj apjának házőzsi vállalatja volt Angliában és az ifjú házaspár nemsokkal utóbb Angliába költözött, majd Londonban telepedett le. Itt ismerkedett meg a fiatalasszony a walesi herceggel, Gloria Wandersbilt nővére, Lady Furness mutatta be őket egymásnak.

Eden külügyminiszterrel a király házassági tervéről. Ez a hosszú tanácskozás sem tudta azonban a helyzetet tisztázni.

Beavatottak szerint Baldwin miniszterelnök két napi határidőt engedett a királynak arra, hogy szakítson Mrs. Simpsonnal. Közölte azt is a miniszterelnök uralkodójával, hogy abban az esetben, ha döntése a kormány ellen szól, úgy a két napos határidő után ő és egész kormánya benyújtja lemondását.

Az autó

Irta: HENRI FALK

A kis Lancelotné fájó szívvvel lépte át az autókiallítás küszöbét. Hogyne!... ennyi csodaszép autót látni s aztán métróval hazamenni!

A pompásabbnál pompásabb autókkal tömött Grand Palais fényárban uszva fogadta a kis Lancelotné, aki viszont az autók tiszteletére a leg-elegánsabb ruháját, legsikkesebb kalapját vette fel. Ha már nincs autója, legalább azt a látszatot keltse, mintha volna!

Milyen kár, hogy a férje — aki egyébként nagyon derék, szorgalmas ember — nem tudja ennyire vinni Lancelot elég szépen keres, igéri is már elég régen, de még máig sem tudta megvenni Geneviève-nek azt a kis négyüléset, amihez pedig minden modera, szép, fiatalasszonynak joga van.

Hiszen megvehetné!... A barátai közül hányan vásároltak hitelbe, részlegre autót. De Lancelot erről hallani sem akart. Az autótartás sok költséggel jár. Majd ha elérik a szükséges tőkét... Geneviève várjon türelemmel. Majd az is eljön.

— Majd... majd... mindig csak majd... — Geneviève sóvárgó szemekkel nézi a csillogón fényes, vadanatuj, kisebb-nagyobb luxusautókat. — Majd... mindig csak várni!... Az ember folyton vár és semmi sem jön!... Majd!... míg az egész élet elmúlik!

Persze ha könnyelmű asszony volna, neki is lehetne autója. Bebeszélhetne a férjének holmi „alkalmi vételt“, amelyhez majdnem ingyen juthat. Kilizettethetné a szerepével, mint sok asszony... Ilyen gondolatokra ébred az autókiallításban egy szép, fiatal, tisztességes asszony, akinek nincs autója.

— Szép kocsi, ugy-e asszonyom? Geneviève összerezen. Egy elegáns fiatalember áll mellette, aki most udvariasan megemeli a kalapját:

— Bocsásson meg, asszonyom, de megfigyeltem, hogy öt perc óta le nem vette a szemét erről a kis négyüléseről. Ebből következtettem, hogy megnyerte a tetszését.

— Igen... gyönyörű... — dadogja zavartan Geneviève.

— Az ön számára semmisem elég gyönyörű, asszonyom, — hangzik a merész válasz.

Geneviève fülig, elpirul.

— Köszönöm... — mosolyogja — nagyon udvarias.

— Csak az igazságot mondtam, asszonyom. Én igazán boldog volnék, ha önt ebben a kocsiban láthatnám... Az én érdemeimből.

— Ó, de hiszen ez vallomás!... az a bizonyos villámcsapás! Szeretem, első látásra. Geneviève nem egyszer hallott ilyesmiről. Kellemes zavarral feleli:

— Mert most egyedül lát, ne gondolja uram, hogy szabad vagyok. A férjemtől függök...

— Ó, a férfiek... azokkal könnyű elbánni! Hát ime!... amire Geneviève az imént futólag gondolt, beteljesült. Valaki, akit pedig még nem is ismer, felajánl egy autót kegyelért. Ha ezt a férje sejténé!... talán meg is érdemelne a fukarságáért. De Geneviève megembereli magát. Menekülni akar.

— Fáradt vagyok... a büfébe megyek.

— Ha megengedi, elkísérem asszonyom. Majd beszélgetünk az autójáról...

— Az... én autómról!... na de kérem...

— Hogyne!... hiszen csak öntől függ. Akarja közelebbről megtekinteni? S a fiatalember a kiállítócég képviselőjéhez fordul:

CORSO:

5, 7 $\frac{1}{2}$ és 8 $\frac{1}{4}$ -kor

ELISSA LANDI

CORSO:

TELEFON: 565

parádés világfilmje, a legművészebb film, pazar kiállítással. Fény, pompa, elegancia.

KOENIGSMARK

Háromnyelvű felirat!

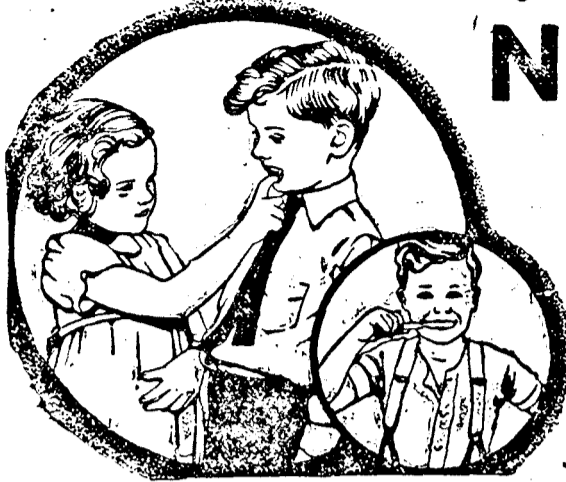
Háromnyelvű felirat!

Bethlen István a diktatúrákról

Szükségesnek tartja a kormányzói jogkör kiterjesztését

Budapestről jelentik: A magyar parlamenti pártok választójogi bizottságában Bethlen István gróf kifejezte, hogy nem osztozik abban a tekintetben, hogy a bal- és jobboldali diktatúrák azonosak. Szerinte ugyanis a jobboldali diktatúrák a nép nevében gyakorolják a hatalmat. A választójogot olyan mértékig kell demokratikussá tenni, mely mérték lehetővé teszi, hogy magas színvonalu parlament ülhessen össze. Kijelentette még Bethlen, hogy a kormányzói jogkör kiterjesztését szükségesnek tartja, sőt királyi jogkörrel kell felruházni a kormányzót és rendezni kell az utódlás kérdését is. Bethlen gróf után Friedrich István, Payr Hugó és Vázsonyi János beszéltek. Az ülést holnap folytatják.

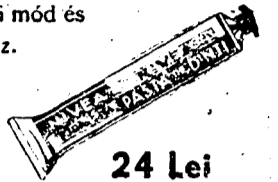
Er a helyes!

NIVEA FOGKRÉMET gyermekeinknek!

Gondoskodjék róla, hogy már zsege gyermekkorban hozzászokjanak a gondos fogápoláshoz! Minden étkezés után, de különösen lefekvés előtt, gyermekeink fogait NIVEA FOGKRÉMMEL gondosan keféljék meg, szájukat öblítsék ki. Ez a legbiztosabb tisztántartási mód és szép fehér fogakat eredményez.

*Könnymen-habzó!
Csodás ízű!*

24 Lei

Nevetőgörcsöt kapott a gyilkos az édesanyja véres kendőjének láttára

— A vizsgálat újabb megállapításai a bucuresti rémdrámáról —

Eltemették a meggyilkolt Constantinescu-házaspárt

Bucurestiből jelentik: Bucurestiben még mindig vázolatlan felháborodással tárgyalják Constantinescu Vasile főiskolai hallgató bűntényét. A külváros haragja egyenesen leirhatatlan a gyilkossal szemben és az Abrud-ucca környékén lakók nagy izgalommal várják a gyilkosság helyszíni rekonstrukcióját, amire azonban egyelőre még nem került sor.

Constantinescu Vasile különben négy éjszakát álmatlanul töltött a fogházban és ugyálszik, lassankint megtörik és bevallja, mi indította a kegyetlen kettős gyilkosságra. Tegnap éjszaka a kihallgatása alkalmával Tretnescu vizsgálóbíró felmutatta előtte azt a véres kendőt, amely a szülők tetemét borította. Constantinescu Vasile erre sirni kezdett, majd hirtelen görcsös nevetés rázta meg testét. Külsőre belülről

egy órán keresztül tartott nevetőgörcse,

mely után teljesen megtörve kijelentette, hogy most már csak az igazat kívánja vallani.

A hatóságok abban az irányban is nyomozást indítottak, hogy

hová rejtette el Constantinescu Vasile a pénzt, amit meggyilkolt szüleitől elrabolt.

Megállapították, hogy 60.000 leit Balanescu Coca nevű barátja édesanyjánál helyezte el, akinek azonban csak annyit mondott, hogy egy üzleti vállalkozása sikerült és onnan származott a pénz.

Constantinescu Vasile't tegnap délelőtt erős fedezet mellett a halottasházba szállították, ahol

megmutatták előtte szülei holttestét.

Constantinescu itt megegyezően elmondta, hogy miképpen gyilkolta meg szüleit és a szakértők megállapították, hogy állításaival a boncolás adataival valóban egyeznek.

A nyomozás alkalmával kitértek Coca szerepére is, aki állítólag szintén bűnrészes volt a gyilkosságban.

Tegnap este ismételen kihallgatták Constantinescu Vasile't és a kihallgatás anyagáról jegyzőkönyvet vettek fel. Tegnap főképpen Balanescu Coca személyére vonatkozólag tett a gyilkos fontos kijelentéseket. Elmondta, hogy először is azt mondta barátjának, hogy szülei öngyilkosok lettek, mert nem bíztak eléggé benne. Később elmondta az igazságot, de kijelenti, hogy sajnálja ezt, mert tudja, hogy ezzel

barátját is maga mellé juttatja a sóban.

Minden pénzt rábizott, hogy abban az esetben, ha szüksége lesz rá, úgy azonna rendelkezésére állhasson. A vizsgálóbíró kérdésére Constantinescu kijelentette, hogy Balanescu ismeri terveit, hiszen előzőleg tanácskozott is vele ezekről.

A kihallgatás tegnap éjjelig tartott. A

gyilkos főképpen arról szolgált felvilágosítókkal, hogy a gyilkosság elkövetése és letartóztatása között mivel töltötte idejét.

Kihallgatták tegnap Solomon Adát is, aki hangoztatta, hogy

Constantinescu semmit sem mondott el neki a bűntényről.

Neki a diák csak annyit mondott, hogy hazulról kapott pénzt arra a célra, hogy katonai ügyeit intézze el. A vizsgálat eddig tényleg nem is tudta megállapítani, hogy a bűntényben Solomon Adának is része lett volna.

A Constantinescu-házaspárt, akiknek életét a gyilkos fiu kioltotta, ma helyezték örök nyugalomra.

A halottaskocsi nagy sokaságtól követte a halottasházhoz a Sf. Vineri-temető kápolnájához ment, ahol a tragikus sorsu házaspárt barátai elbucsuztatták.

Újabb kihallgatás során, miután a gyilkos

Vasile Constantinescunak, aki öt nap óta nem aludt és nem evett, megígérték, hogy a magánzárkából elhelyezik, a gyilkos váratlanul ezeket mondotta:

— Már másfél év előtt arra gondoltam, hogy megölöm az apámat. A gyilkosság előtti reggel a baltát elrejtettem az alá az ágy alá, amelyen ebédután apám aludni szokott volt. Délután négy órakor, amikor elaludt, három ütést mértem a fejére és miután még nem adta ki a lelkét, nyakkendőjével megfojtottam. Ekkor belépett anyám, aki apám holttestét látva, sirni kezdett. A baltával rámertem egy csapást, majd őt is megfojtottam. Utána barátnőmmel egy moziba mentem.

A továbbiakban a gyilkos elmondta, hogy a vérfoltokat eltüntesse, azt a takarót, amelyen szülei meghaltak, elégette. A kémény ekkor kigyulladt és erre az albérlőjük figyelmeztette. Ő azonban azt mondotta: sem baj, kialszik magától.

Ami barátjának, Coca Balanescunak a bűnrészeségét illeti, a gyilkos kijelentette, hogy a bűntény estéjén elmondotta barátjának, hogy szülei öngyilkosok lettek, később azonban megmondotta a borzalmas valóságot. Coca tanácsolta azután, hogy mit tegyen és ő megfogadta a tanácsot és megrendelte a tárgyakat. Délután a gyilkost szembesítették Ada Solomonnal és Balanescuval.

A görög kormány ellen összeesküvést szöttek

Két volt miniszterelnök és egy volt külügyminiszter állott a meg-hiusított szervezkedés élén

ATHÉNből jelentik: A görög távirati iroda jelenti, hogy a kormány megbuktatására irányuló összeesküvést fedezték fel, amelynek élén egy volt görög politikus állott.

A politikust és több barátját letartóztatták és egy égei-tengeri szigetre száműzték.

Az összeesküvést szító görög politikus neve a görög hatóságok titokban tartják.

A görög összeesküvésben nemcsak pol-

gári, hanem katonai személyek is részt vettek. A volt politikus, akiről a kormány hivatalos jelentésében szó esik, Michalokopulos volt miniszterelnök. Az összeesküvés másik vezére Politis volt miniszterelnök és a jelenlegi kormány volt külügyminisztere, Metaxas miniszterelnök fogadta a tisztéknek egy nagyobb küldöttségét, amely hűségét fejezte ki a kormány iránt.

Terrorizálják a Coroiu-per esküdjét

Beteget jelentenek a megélemlített esküdtek — A vád és védelem összecsapásai

Bucurestiből jelentik: Coroiu banditának és bűntársainak főtárgyalását ma feszült atmoszférában tovább folytatták. Az esküdtek már számtalanszor panaszt emeltek, hogy terrorizálják, nyugtalanítják és halállal fenyegetik őket. Maig két esküdtest helyettesítettek, mert mindketten beteget jelentettek. A főügyész kijelentette, hogy az esküdtek betegsége csak ürügy és távollétüket a halálos fenyegetések okozzák. Ebben a kérdésben heves szóváltás támadt a vád és a védelem között és a hangulatot nehezen lehetett lecsendesíteni. A táblai tanács elnöke megerősítette a tárgyaláson azt, hogy Coroiu banditái részéről az esküdtek fenyegetéseknek vannak kitéve. Több gyanús egyén meglátogatta az esküdteket, akiket megfenyegettek, hogy ha a vádlottakat elítélik, úgy

őket és családjuk tagjait kímélet nélkül meggyilkolják. Néhány nap óta az esküdtek megtagadják a tárgyaláson való részvételt. Az elnök ma biztosította őket, hogy életük biztonságban van.

A törvényszék elnöke ma tárgyalta a táblai elnökkel és főügyessel, akiket arra kért, hogy indítsanak vizsgálatot azoknak az egyéneknek a kikutatása érdekében, akik az esküdtek életét megfenyegették. Általános razziaakat rendeznek, különösen a törvényszéki palota és az esküdtek lakása környékén. Annak ellenére, hogy a per 12 napja tart, lehetséges, hogy a tárgyalás színhelyét elhelyezik. A vád és a védelem között heves összecsapások vannak. Itélet szombaton várható.

URANIA mozi hirdetése a napi hírek között.

M. FISCHER

üveg- és porcellán
nagyáruház.
Telefon: 379.

karácsonyi vásárán mindenki értékes ajándékot kap

Legmodernebb üveg, porcellán és kerámiák nagy választékban. Modern képkeretezés gyári áron. 5864

„Románia és Lengyelország kéz a kézben halad, mert érdekeik így parancsolják“

Beck lengyel külügyminiszter nyilatkozata Antonescu külügyminiszter varsói látogatása után

Varsóból jelentik: A „Curentul“ című bucuresti-i lap munkatársa beszélgetést folytatott Beck lengyel külügyminiszterrel Varsóban, melynek során több érdekes, aktuális kérdés került szóba. A lengyel külügyminiszter mindenekelőtt leszögezte, hogy teljesen azonos a felfogása Antonescuval, még a varsói látogatás előtt minden kérdést megoldottak. A tárgyalások azonos, közvetlen hangnemen folytak.

— A két nemzet — mondotta Beck külügyminiszter — kéz-kézben halad, mert érdekeik állandósága s a dolgok természete így parancsolja. Arra vagyunk hivatva, hogy szavakba öntsük az annyira természetes kapcsolatot anélkül, hogy elvont elméletet, vagy nagyhangú kijelentéseket hangoztatnánk. A román-lengyel szövetség: — tény, mely önmagáról beszél.

Most csak az a fontos, hogy gyümölcsöt adjon. Nem állunk szeszélyes pillanat szolgálatában

s megelégszünk azzal, hogy legelsőrendű nemzeti érdekeinket szolgáljuk.

Beck külügyminiszter leszögezte, hogy Lengyelország rendületlenül kitart továbbra is a Népszövetség mellett, szükségesség tartja azonban, hogy minden állam tisztában legyen a valóságokkal s nacionalista érdekeit állandóan hangoztassa.

Ezután a kisebbségi kérdés került szóba, melynek során a Curentul munkatársa azt indítványozta, hogy Románia és Lengyelország együttesen tűzessék napirendre a kérdést a Népszövetség ülésén.

— Vannak problémák — állapította meg Beck külügyminiszter, — melyek az államok belügyéhez tartoznak.

A mi részünkről ezt a kérdést már elintéztük. Ha ezután Románia felvetné a kérdést, akkor majd Genfben a pillanatnyilag adódó helyzethez alkalmazkodunk. Románia épp úgy, mint Lengyelország szabadkezet tart fenn magának.

A bucuresti-i újságíró az irredentizmus és revízió kérdését érintette, mire Beck külügyminiszter a következőket mondotta:

— A szónoklatok általában színes szavakból állnak, ezek pedig nem változtatják meg a valóságokat. Mindenütt az a törekvés érvényesül, hogy elméleti formába, szavak terére vigyék a nemzetközi problémákat, így azonban sohasem lehetett változást elérni. Nem lehet

módosítást elérni szónoklatokkal. Önök, mint mi, tudják, mit képviselnek, ismerik jogaik lényegét, tudják mi az, amit nem lehet tagadni, amiből soha nem fognak engedni.

A békeszerződések rendelkezéseiből a területre vonatkozó pontok a legtartósabbak.

Beck lengyel külügyminiszter annak a határozott meggyőződésének adott kifejezést, hogy

II. Carol király a román-lengyel szövetség lelkesítő fenntartója.

Emlékeztetbe idézte végül azt az időt, midőn az első lengyel küldöttséggel lasiban volt, dicső szavakkal halmozta el Presan tábornagyot és Samsonovici tábornok, vezérkari főnököt, aki rövidesen Varsóba látogat.

Színház - Művészet

„A sasiók“

Rostand drámájának repríze az aradi színházban

A nagy francia író örökbecsű, költői szépségekkel teli drámájának repríze kevés közönséget vonzott. Az előadásnak két kiemelkedő alakítása volt: Metternich szerepében id. Szendrey Mihály tökéletesen nyújtott és a harmadik felvonásbeli tükörijelenete, valamint egyik monológja magával ragadta a közönséget, amely a felvonások végeztével viharos tapsal ünnepelte. Állandó szerepeltetése a prózai együttes jelentékeny felerősítése lenne. Olasz Lajosé volt a másik kiváló alakítás, a Napoleon fiához haláláig hű gárdista szerepét megrázó erővel tolmácsolta és haldoklási jelenetében kiváló volt. A címszerepben Horváth László igyekezett megfelelni nehéz feladatának, helyenként azonban erőtlenné bizonyult. A tükörijelenet, valamint a wagrami jelenet befejezésében magára talált és erőteljes alakítást adott. A haldoklási jelenetben is jó volt. Bálint Anna passzív szerepében is illuziókeltő volt s tökéletesen nyújtott. Lázár Hilda, Hegyessi Magda, Varga Ius, Berecz Mária, Kozma Hugó, Jávor Alfréd, Lukács Ede, Tarnai József és ifj. Szendrey Mihály nagyszerűen beleillessztek az együttesbe.

Mindent egybevéve az előadás átlagosan jó, míg a rendezés, apróbb hibáktól eltekintve, stílusos volt. Mindenesetre nagyobb érdeklődést érdemelt volna az előadás, mint amennyivel az aradi közönség a prózai társulat igyekezetét honorálta.

(—rosi.)

Az európai világvárosok ujan ön Aradra

Rubinstein Arthur zongoraművész

Oriási érdeklődés a világhírű művész december 14-iki hangversenye iránt

Nemcsak az idei szezon, hanem az utóbbi évek egyik legjelentősebb zenei eseménye fog lezajlani december 14-ikén az aradi Kulturpalotában: ekkor tartja hangversenyét Rubinstein Arthur, a világ legnépszerűbb és egyik legkiválóbb zongoraművésze. Rubinstein Arthurt az egész világ ünnepli és a világvárosokban is a legnagyobb zenei eseményt jelenti fellépte. Rubinstein, aki a legelfoglaltabb művészek közé tartozik, december 2-án Prágában az ottani filharmonikusokkal, 4-én Varsóban a filharmonikusokkal, (rádió-közvetítéssel), 6-án Bécsben, 8-án Budapesten, 9-én Temesváron (Timisoaran), 11. és 13-án Bucurestiben, majd 14-én Aradon ad hangversenyt, innen visszautazik Bucurestibe, ahol 16-án a királyi udvarban zongorázik. Romániai turnéja után az európai északi államokba utazik Rubinstein Arthur, aki előreláthatólag sokáig nem jön vissza Aradra, tehát senki sem mulaszthatja

el a december 14-iki hangversenyt.

Arad közönsége érthetően lázas érdeklődéssel várja Rubinstein hangversenyét és az előjelek azt mutatják, hogy december 14-ikén ismét teljesen megtelik a Kulturpalota nagyterme. Rubinstein Arthur ünnepélyes est keretében fog Arad közönségének bemutatkozni és nem kétséges, hogy a zenekedvelők számára ez az utóbbi évek legremekőbb zenei csemegéjét jelenti. Jegyek elővételben: Szabó Albert cégnél 180—60 leles árak mellett.

Belvárosi Pensio Budapest,

IV., Veres Pálné-ucca 10., félemelet.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Uri ellátás. Diétás konyha.

Belváros központjában, Apponyi-térnél.

Stern Rózsi hegedűhangversenye

Művészi nívóban a vidéki várost túlhaladó hangverseny volt csütörtökön este a Kulturpalotában: hosszú évek után ismét a közönség elé lépett Stern Rózsi, aki évekkor elzött mint „csodagyerek”, ma mint kiforrott művész bizonyította be művészi fokon álló tudását. Stern Rózsi mestere hangszerének és bensőséges zenei élvezet jelent játéka. Tónusának tiszta szilajsága és tömör színezete a férfias játékra emlékeztet, de ez a célja. Expresszivitását a nagy férfihagedűsöktől tanulta el és — dicséretére váljék — sokszor olyan tónusokat hoz ki hegedűjéből, amely elfelejtett velünk, hogy nő kezében van a hangszer.

Stern Rózsinak az erőteljes kantiléna a fő jellemvonása. Műsorát Tartini G-dúr szonátájával kezdte, a „presto” és „allegro” részekben technikai, a „moderato” és „largo”-ban szín-skáláját érvényesítette. A nagy zenei elmélyülést igénylő M. Bruch hegedűverseny, a szünet után különösen a zefir-finom Debussy: „La plus que lente” és a saját szerzeménye jelentette a műsor kiemelkedő részeit. Fischer Ernő fölényes felkészültséggel, tapintatos zenei izléssel ült a zongora mellett. A közönség meleg tapsal jutalmazta Stern Rózsit, aki ráadásal köszönte meg az eismero sikert.

(P. L.)

* Zilahy Irén a budapesti Kamara Színházban. Budapestről jelentik: Zilahy Irén, aki már 4 év óta nem szerepelt magyar színpadon, néhány héttel ezelőtt érkezett vissza Párisból s most ismét szerződött a Kamaraszínházhoz következő operettjének főszerepére. A kiváló táncos primadonna decemberi budapesti fellépésére a Molnár-Dejty produkciónak volt opciója, akik a művésznőt Szűcs Lászlónak, a Kamaraszínház igazgatójának engedték át erre az időre. A színház Kulinyi Ernő és Rejtő Jenő „Urilány szobát keres” című zenés vigiátékában fogja Zilahy felleptetni.

AZ ARADI MAGYAR SZÍNHÁZ (TEATRUL ORAȘANESC) HETI MŰSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: „Mese a Grand Hotelben”. Nagy táncoperett. Mérsékelt helyarakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: „A kis király”. Kálmán Imre operettje.

Vasárnap este 9 órakor: „Sztambul rózsája”. Fial Leó nagy operettje.

* „A sasiók” másodsor. A színház igazgatósága „A sasiók”-ot ma, péntek este fél 9 órai kezdettel másodsor tűzi ki előadásra.

* „Sztambul rózsája”. Szombaton este ismét fel fognak csendülni Fial Leó halhatatlan melódjai a színházban. Az igazgatóság a „Sztambul rózsája” című nagy operettet tűzte műsorra teljesen új betanulásban és új díszletekkel. Másféltizede nem játszották színházunkban Fial Leónak azt a remekművét, amely még ma is oly friss, oly hatásos és oly bübajos muzsikája, mint volt akkor, amikor állandó műsordarabja volt a színházban. A főszerepeket: Triillap Ilona, Gábor Mára, Berecz Manci, Tarnai József, Kozma Hugó, Kun Dezső, Lukács Ede játsszák. A rendezés Kozma Hugó kezében van, a zenekart pedig Csányi Mátyás karmester vezeti. A „Sztambul rózsája” műbati előadása emlékezetes lesz, mert a közönség nagyszerűen fog szórakozni.

* Változás a színházi helyárakban. A színház igazgatósága ezúton hozza a n. é. közönség tudomására, hogy az első emeleti ülőhelyek ára, a mely 50, illetve 40 lei volt, ezúttal 35, illetve 30 lei. A törvényes illetékek külön fizetendők. Ugyancsak közli az igazgatóság, hogy mozihelyáras előadásokon a földszinti páholy 150, az első emeleti páholy 100, a második emeleti páholy 80 lei. Ezenkívül a törvényes illetékek fizetendők.

Szép Mikulási ajándékot bonbont, szaloncukorkát

nagy választékban. 5858

Klemens ourászdában vásárolhat, Str. Branianu, fopostával szemben

— Hogyan győzheti le a nyenge mbe az erőset? Ez a címe annak a rendkívül érdekes képessel illusztrált cikknek, amely a „Tornai V. lapja” új számában jelent meg. A legkitünőbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, nagyszerű riportot, érdekes folytatásos regényt és közel 100 képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

„Egyszerűsítik” az étlapokat

Németországban. — Kevesebb sonkát, több halat! — Mi történt a Morning Post berlini tudósítójával?

Londonból jelentik: A Morningpost a következő közleményt jelentette meg: Berlin laptudósítónkat kiutasították. Ez a kiutasítás újabb bizonyítéka annak, hogy a nemzeti-szocialista vezetők nem képesek megérteni egy szabad nép mentalitását. Tudósítónk egyedüli bűne az volt, hogy nem volt hajlandó továbbra is továbbítani azt a propagandaanyagot, amelyet a német kormány olyan öközséggel oszt szét más berlini külföldi lapok tudósítóinak között. Tudósítónk arra törekedett, hogy az eseményeket a maguk igazi valójában és a helyzetet reálisan ismertesse.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a német szállodák, bárók és vendéglők szövetsége közleményt adott ki, amelyben felszólítja tagjait, hogy a négyéves gazdasági terv kereteire való tekintettel egyszerűsítsék az étlapokat. A közlemény leszögezi, hogy ilyen módon elkerülhetővé válik nagymennyiségű használatlan ételmaradék és tékozlás akkor, amikor a lakosság nagy többsége élelmiszerekben szűkséget szenved. Megengedhetetlen, — írja a közlemény — hogy most, amikor a sertéshus olyan kis mennyiségben van, egyesek sonkát igényeljenek. A vendéglőknek több halat kell felszolgálniuk. Az étlapok egyszerűsítése után a német népet szolgáljuk.

TUNGSRAM

DUPLASPIRÁLLÁMPA

Magánfeleknek és viszonteladóknak legolcsóbb áron: 5207

SZABÓ ALBERT Arad, **Bul. Regina Maria 20**

Elrendelte az aradi törvényszék vádtanácsa Szondy János gyógyszerész letartóztatását

A morfiumper bűnügyi részének szenzációs fejleményel — A vizsgálóbíró elutasította a letartóztatási előterjesztést

Feltűnést keltő döntést hozott ma az aradi törvényszék vádtanácsa. Hónapok óta folyik a bűnügyi vizsgálat Szondy János aradi gyógyszerész ellen, akit azzal vádolnak, hogy hosszabb időn át — amíg gyógyszerháza volt — recept nélkül adott morfiumpot Sándor István aradi iparosnak, aki először súlyosan megbetegedett a kábítószer élvezete folytán, később pedig ugyancsak ennek következtében meghalt. Az özvegy hosszabb tárgyalásokat folytatott ügyvédje útján Szondyval, majd bűnügyi feljelentést tett ellene, amelyben kábítószerkereskedelemmel és haláltokozó súlyos testi sértéssel vádolta. A bűnügyi vizsgálat során, amelyet dr. Hutiu Marcu vizsgálóbíró, az elsőszámu hivatal vezetője folytatott le, bűnügyi zárlatot alkalmaztak Szondy gyógyszerkészletére és heteken át dolgoztak a letár elkészítésén a temesvári (timisoarai) egészségügyi vezérfelügyőség kiküldött tisztviselői, annak megállapítására, mutatkozik-e hiány a kábítószerkészletben. A bűnügytől függetlenül kártérítési per indult meg, amelynek folyamán izgalmas összecsapásokra került a sor az özvegy ügyvédje, Kallo Gheorghe és Szondy képviselője, dr. Lazar Aurel között.

Még a bűnügyi vizsgálat elején az özvegy kérte Szondy János letartóztatását és az ügyészség ilyenértelmű előterjesztéssel is fordult dr. Hutiu vizsgálóbíróhoz, aki azonban elutasította a kérést, mert nem találta szükségesnek a letartóztatás elrendelését. Az elmúlt napokban az özvegy újabb kérelemmel fordult az ügyészséghez és ismét kérte a letartóztatást. A beadványban rámutatott arra, hogy Szondy nem román állampolgár és az eddigi bűnügyi vizsgálat olyan súlyosan terhelő adatokat produkált ellene, hogy méltán tartani lehet szökésétől. Hivatkozott arra is a beadvány, hogy Szondy elűnt Aradról és állítólag Bucurestiben tartózkodik. Az ügyészség áttette a

kérvényt az elsőszámu vizsgálóbírói hivatalhoz, a maga részéről javasolva a letartóztatás elrendelését. Hutiu dr. vizsgálóbíró újra elutasította a kérést, mire az ügyészség felfolyamodással élt a törvényszék vádtanácsához, amely ma tárgyalta az ügyet. Az ügyészség képviselőjében Gutuoiu lancu ügyész jelent meg a

tárgyaláson, amelyen fenntartotta a letartóztatásra vonatkozó előterjesztést, azzal az indoklással, hogy a vizsgálat jelenlegi stádiumában tartani lehet a szökéstől.

A vádtanács helyt adott az ügyészség felfolyamodásának és utasította a vizsgálóbíró a letartóztatás elrendelésére.

Hutiu dr. eddig még nem döntött az ügyben, előreláthatólag pénteken sor kerül a letartóztatási végzés kiadására, amely ellen viszont Szondy képviselője — aki jelenleg Aradon tartózkodik — el felfolyamodással ugyancsak a törvényszék vádtanácsához. Miután a gyógyszerészt városzerte ismerik, általános érdeklődés előzi meg az újabb további fejleményeit.

Vasárnapra monstregyűlést terveznek a délutáni oktatás ellen az aradi szülők

— Újabb memorandumot küldenek Angheliescu miniszterhez az elemista növendékek érdekében —

Az aradi szülők körében ismételtelen mozgalom indult meg az aradi elemi iskolákban folyó délutáni tanítás ellen. Mint ismeretes, a közoktatásügyi miniszterium az elmúlt esztendőben bevezette úgy a középiskolákban, mint az elemi iskolákban a délutáni oktatást. Ez ellen annak idején a szülők erőlyesen tiltakoztak és ennek eredményeképpen

a közoktatásügyi miniszterium a középiskolákban meg is szüntette a délutáni tanítást.

Az elemi iskolákban azonban a régi rendszer maradt érvényben az idén is. A szülők kérése alapján Temesváron (Timisoaran) az ottani tanfelügyelőség úgy döntött, hogy

az elemi iskolákban is csak délelőtt legyen tanítás.

Ennek a határozatnak alapján inditanak most az aradi szülők újabb mozgalmat és az érvek egész sorát vonultatják fel a délutáni tanítás ellen. Értesülésünk szerint a szülők vasárnap délelőtt akarnak a városháza nagytermében gyűlést tartani ebben az ügyben és ez irányú kérvényüket már be is adták a polgármesteri

hivatalhoz. Így hát tulajdonképpen dr. Cotioiu Romulus interimárbizottsági elnök döntésétől függ, — aki maga is érdekelt szülő, — hogy a gyűlést az említett időpontban megtarthatják-e. A szülőknek az a szándéka, hogy még karácsony előtt határozzanak, mert azt kívánják, hogy karácsony után az elemi iskolai növendékeknek délután már ne kelljen iskolába járniuk. Ez ügyben egy újabb beadványt fognak felterjeszteni a közoktatásügyi miniszterhez.

Szovjet-hadihajók a norvég vizeken

Oslóból jelentik: Az egyik norvég lap azt írja, hogy Norvégia északi partvidéke mentén nagyon sűrűn jelennek meg szovjet-hadihajók, amelyek a partvidék vizein hajóznak és gyakorlatoznak s közben naponta megsértik a norvég felségjogokat. A gyakorlatozó hajók felett szovjet repülőgépek keringenek és mindezekkel kapcsolatban a norvég kormánnyal csak annyit közölt a Szovjet, hogy a hajók óceánográfiai megfigyeléseket vegeznek és a Golf-áramot tanulmányozzák. Norvégiában mindenki tisztában van a szovjethajók gyakorlatozásának igazi jellegével.

A közsziklából is vezet fakaszt az emberi akarat, a fiatalság ereje, a tántoríthatatlan hit és a legnagyobb szükség! **LUIS TRENKER** Kalifornia császára

delmes fia legyőzi a lehetetlent és kivándorlóból les: egy általa alapított tejfel-mézszel folyó kánaán: A veneciai filmverseny legnagyobb díjának, a Mussolini serlegnek 1936-37-es győztese! **BEMUTATJA SZOMBATON A SELECT**

Ma utójára: Akinek nem szabad szeretni: Claudete Colbert, Charles Boyer

CENTRAL MA PREMIER: 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor.

CHARLIE CHAN A CIRKUSZBAN

WARNER OLAND-al eddig készített legnagyobb és legizgalmasabb **DETEKTIV-FILM**.

HIREK

Képháború Geniben

Geniből jelentik: Megirtuk a napokban azt az afiért, mely Kelen és Dezső, a két világhírű magyar származású karrikaturista, valamint a genii Polgári Liga között támadt a két kitűnő karrikaturista tréfás falimesténye miatt. Az ügy valóságos kis politikai viharra fejlődött a béke és a Népszövetség városában. A Polgári Liga tudvalevően azt kifogásolta, hogy Kelen és Dezső a Népszövetség bárja számára készített festményükben Geni egy nevezetes történelmi eseményét parodizálják.

Most döntő fordulat történt: a kép kifogásolói végre elhatározták, hogy megnézik azt a képet, amelyet kifogásoltak. Eddig ugyanis csak távolból kifogásolták, néhány fényképprodukció és újságcikk alapján. Bejelentették Kelennek és Dezsőnek, hogy kalauzolásuk mellett meg akarják nézni a nevezetes falimestényt és azután dönteneik további magatartásukról.

A genii közvélemény általában Kelenék pártján van és nevet a Polgári Liga tulbuzgalmán. A „Le Monde” című genii folyóirat legújabb számában tréfás cikket ír az új „képpromboiók ellen”.

Sok történelmi esemény ihlette már meg a humoristákat — írja a lap — de ezzel még nem ártottak a kegyeletnek. Más várakat is: egostromoltak már létrával, nemcsak Geniet. Vigyázni kell az ilyesmivel — folytatja a lap — figyelembe kell venni, hogy a szellemes karrikaturisták nem akarták kigunyolni a genii történelmi eseményét. Ilyen ügyekben könnyen lehet ostobaságot követni és a tiltakozás gyakran visszafelé szül el. Vigyázat! Ha nagyon tiltakozunk a „nevetségessé tétel” ellen, végül magunkat teszünk nevetségessé.

ERŐSÖDIK A HIDEG. Még élénk északnyugati szél, több helyen futó havazás, a hegyeken hóúvás. Az éjjeli fagy erősödik, a nappali hőmérséklet nem változik.

„URANIA” 5, 7.15, 9.15 órákor
Telefon 2—92.

„ÁRULÁS”

Sláger cowboy-film. Érdekfeszítő.
Főszerepben:

a csodás hangú DICK FORAN
A legtréssebb „ECLAIR” zsurnál

Parlamentari bizottságok az uralkodónál. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó holnap a Casa Victoriei királyi palotában délelben a szokásos külsőségek között fogadja a képviselőházi bizottságot, amely átnyújtja a válaszfeliratot. Utána a király a szenátus küldöttségét fogadja. Mindkét formáción jelen lesznek a kormány összes tagjai. Tátrarescu miniszterelnökkel az élükön. Az uralkodó egy-egy beszéddel válaszol úgy a képviselőházi, mint a szenátusi bizottságnak.

Készülnek az új törvényjavaslatok. Bucurestiből jelentik: Ma este Bratianu Dinu lakásán miniszterközi értekezlet lesz, amelyen a kormány minden tagja részt vesz. Megvizsgálják a politikai helyzetet és megbeszélés tárgyává tesznek több, a Kamara elé terjesztendő törvényjavaslatot.

A berlini román követ tiltakozása. Bucurestiből jelentik: A „Capitala” jelentése szerint Antonescu külügyminiszter megbízta a berlini követet, hogy tiltakozzon a versaillesi békeszerződés ama szakaszának megsértése ellen, amely a németországi folyók nemzetközivé tételét rendeli el.

Félaru karácsonyi jegykedvezményt ad a CFR. Bucurestiből jelentik: A CFR igazgatósága mint minden évben, úgy az idén is 50 százalékos tartiferedésköt engedélyez a karácsonyi ünnepek alatt. A kedvezmény december 22-én 0 órákor lép életbe és január 8-án éjjel 12 órákor jár le.

Porcellán-csempésbanda leleplezése. Cernautiból jelentik: A napokban csempésbandát lelepleztek le, amely nagyrészt porcellánokat szállított az országra. Egy kereskedőt nyomban letartóztattak és 5 millió lei pénzbírsággal sújtották. Még további letartóztatások várhatók.

Az aradi munkanélküli segélyakció. A városházán működő, munkanélkülieket segélyező hivatalnál folyik a munkanélküliek összeírása. Eddig a hivatalban több mint ezren jelentkeztek a segélyező bizottság megkezdte az előkészületeket ezek segélyezésére. Mint legutóbbi lapszámunkban már közöltük, a segélyező hivatal 10.000 kiló szalonnára és 50.000 kiló liszt kenyérré való feldolgozására írt ki árlejtést, amelyet december 10-én tartanak meg.

Uj helyőrségi parancsok. Az aradi helyőrség új parancsnoka megérkezett állomáshelyére. Mint ismeretes, Alessandrescu helyőrségi tábornok eltávozott az aradi garnizon éléről és helyébe ideérkezett H. Dragomirescu lovassági tábornok. Dragomirescu 1921-ben már hosszabb időt töltött Aradon, mint a vezérkar főnöke és most ismerősként tér ide vissza. A tisztikar pénteken a Tiszti Kaszinó helyiségében ismerkedési teadélutánt rendez az új parancsnokló tábornok érkezésének tiszteletére.

A „Matin” és a Nobel-díj. A Le Matin jelentése szerint a német kormány rendeletet fog kiadni, amelyben minden német állampolgárnak meg fogja tiltani a Nobel-díj elfogadását. A német kormány kárpótlásul 300.000 márkás irodalmi kiadványt létesít, amelyet minden évben kiadnak.

Temesvárra (Timisoarara) helyezték át az aradi Házipari iskola igazgatójének bünperét. Mára tüzte ki az aradi törvényszék első szekciójára Popescu Irina, a visszaélésekkel vádolt aradi Házipari iskolai igazgató ismeretes bünperét tárgyalásra. A vádlott uriaszony nem jelent meg a tárgyaláson, amelyen Blănuş ügyész bejelentette, hogy magánértesítése szerint a Semmitőszék helyt adott az áthelyezési kérelemnek és az igazgató perét a temesvári (timisoarai) törvényszék elé utalta. A törvényszék erre úgy döntött, hogy hivatalosan kérdést intéz a Semmitőszékhez az áthelyezés kérdésében és csak a válasz beérkezése után tűz ki újabb tárgyalást.

„Dr. Fájdalommentes”

San Franciscoból jelentik: Dr. Parker Edgar sanfranciscói fogorvos nevét hatóságilag engedéllyel „Painless”-re változtatta, ami „Fájdalommentes”-t jelent. Parker fájdalomcsillapító szert talált fel, amelyet reklámozni akart, de a kaliforniai törvények tiltják az orvosok és fogorvosoknak az újsághirdetést, mire a leleményes fogorvos névváltoztatással oldotta meg a nehézséget.

Felmentett aradi kereskedő. Kleermann Vilmos aradi mérnök sikkasztás címén tett feljelentést Heim János aradi kereskedő ellen. A mérnök finanszírozta a kelengyék részleteladásával foglalkozó kereskedőt, később azonban elszámolási differencia támadt köztük, mire Kleermann megtette a feljelentést, amely szerint a kereskedő 16 ezer leiel nem számolt el. A kereskedő kijelentette, hogy társasviszony állt fenn köztük és a részletek befizetése arányában adott pénzt a mérnöknek. A törvényszék dr. Lazar Aurel ügyvéd védőbeszéde után felmentette a vád alól a kereskedőt, megállapítva, hogy elszámolási viszony áll fenn a társak között, amely legfeljebb polgári per tárgyát képezheti.

Cselédlány a bakon: forgalmi baleset. Közlekedési balesetet idézett elő egy cselédlány a lutheránus templom előtt. Bogdan Szidonia cselédlány, aki Aradon Russu Dumitru, Sava Raicu-uccai lakosnál teljesít szolgálatot, délután egy falubelijének szekerét hajtotta a főúton a lutheránus templom előtt. A lovakat nekijáratotta a 10. sz. 202. rendszámú autobusznak, amelyet megrongált. Megindult ellene az eljárás.

Félreértés

— És mondja csak: meg van elégedve a házassági apróhirdetésének az eredményével?
— Még nem tudom. Csak holnap lesz az esküvő.

Légeschurut, köhögés, influenza esetében természetes, páratlan gyógyhatásu a Málnási Mária gyógyviz

Orvosok ajánlják!

Főlerakat: 67

Kardos Miklós utódai

Telefon: 6—86

LISZTÖRLÉSI RENDELET KARÁCSONY-RA. Az aradmegyei prefektúrára ma rendelet érkezett a földművelésügyi minisztériumból, amely közli, hogy a karácsonyi ünnepek közeledtével való tekintettel december 1-től december 20-ig bármilyen kategóriába tartozó megyei malomnak jogában áll csalódfóként maximálisan 50 kiló bármilyen fajtaú lisztet őrlni. A minisztérium rendelkezését a prefektúra közölte az egyes főszolgabírói hivatalokkal.

A „repülő vasrud” rejtélye az aradi törvényszéken. Falusi korcsmai verekedés ügye került ma az aradi törvényszék elé és Farcas Pavel és Forton Florea ternovai (tarnovai) lakosokat azzal vádolták, hogy egy mulatozás után kitört botrány alkalmával vasruddal fejbévták Pantea Pavel községbeli legényt. A tárgyaláson mindkét vádlott tagadott és az elnök kérdésére kijelentették, hogy nem tudják, hogyan repült a vasrud. Pantea fejének, egyik sem látta a rudat. A bíróság végül a tanúk meghallgatása után Fortont elmentette, míg Farcast 15 napi elzárásra és 1000 lei pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban próbaidőre felfüggesztette.

A bécsi rádió tenoristájának aradi hangversenye. Érdekes élményben lesz részük december 10-én az aradi zenekedvelőknek, egy neves román művész rendez hangversenyt az aradi Kulturpalotában. Cirtiu Adrian nevét jól ismeri a rádiózó közönség, mert gyakori vendége a bécsi stúdióknak és az osztrák rádió legkedveltebb énekesi sorába tartozik. A neves tenorista december 10-én Aradon rendez hangversenyt és műsorán: Brediceanu, Tosti, Perez de Capua, Lehár, Montia, Dragoi, Schubert, Goga Dumitrescu-Jalok szerepelnek, azonkívül gazdag repertoárt ad elő Bizet, Verdi, Flotow, Meyerbeer, Massenet és Puccini operákból. Az énekművészt zongorán dr. Botis Aurel kíséri a tőle megszokott precizitással és művészi technikával.

A spártai atya

Londonból jelentik: Nagel József 19 éves new-barneti magánhivatalnok többhavi ázsiai bolyongás után váratlanul visszatért a szülői háza. A viszontlátás első izgalmainak csillapultáival atyja, aki hivatására nézve közrendő, felcsatolta szolgálati övét, letartóztatta és a rendőrségre kísérte fiát, aki ellen távollétében gondatlan hajtás miatt elfogatóparancsot írtak ki. A rendőrbíró 20 shilling pénzbírságra ítélte az ifjú Nagelt és megdicsérte a spártai atyát.

Öngyilkosság Aradmegyében. Az aradi ügyészségnek ma jelentették, hogy Ilie Ferdinand 26 éves szentannai (sft. anai) fiatalember házában padláján felakasztotta magát. Tettenek oka ismeretlen.

Háromhavi börtönre ítélt tolvaj. Ma került az aradi törvényszék Spitz Gyula bünperét, aki — mint annakidején megirtuk — betört a dr. Ispravnic Sever ügyvéd tulajdonát képező tégla-gyárba, ahonnan felszerelési tárgyakat lopott el. A bíróság 3 havi börtönre ítélte a tolvajt.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehezzé. Igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Az aradi New-York kávéház előtti verekedés ügye a törvényszék előtt. Juhász László aradi lakatos hatóság elleni erőszak címén került ma a törvényszék első szekciójára, azzal vádoizva, hogy az elmúlt nyáron megtámadta Farcas Gheorghe közrendőrt az Avram Iancu-téri New-York kávéház előtt. Az incidens hajnalban 4 óra tájban történt Juhász felesége miatt és a kihallgatott rendőrök vallomása szerint Juhász nem tagadta igazolni magát, sőt a kveszturára sem akart menni, hanem a kávéház előtt a földre dobta magát, majd barátai megtámadták a rendőrokat. Több tanu kihallgatása után a bíróság 15 napi elzárásra és 1000 lei pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

December 5-én 9 órakor Luteránus tea-est a Fehér Keresztben

5863

— **BUCURESTI-I HIVATALOS ÁRFOLYAMOK.** (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 502.50 (693.45), dollár 102.30 (141.17), líra 5.35 (7.38), holland forint 55.35 (76.38), német márká nincs jegyezve, csehszlovákia 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 27.50, svájci frank 23.35 (32.22).

— **BUCURESTI-I MAGANÁRFOLYAMOK.** Francia frank 9.05—9.20, angol font 965—970, dollár 196—198, holland forint 109—115, német márká 40.00—42.00, csehszlovákia 6.05—6.20, zloty 31—32, pengő 34—35, osztrák schilling 33.50—34.50, svájci frank 45—47.

— **A német birodalmi államtitkár Budapestén.** Budapestre jelentik: Lammert, a német birodalmi kancellária államtitkára és főnöke ma délután Budapestre érkezett, ahol díszes fogadtatásban részesítették a hivatalos körök. Lammert feleségével, leányával és titkárával érkezett meg. Budapestén tartózkodása alatt előadást fog tartani és érintkezést keres a jogi élet vezetőivel. Lammert titler kancellár egyik legbizalmasabb embere.

— **Krokodilus a Duna-ágban.** Bécsből jelentik: Nagy izgalmat keltett Donauwörth községében egy krokodilus váratlan megjelenése. A folyárszabályozási hivatal munkásai az egyik lecsapolás miatt álló Duna-ágban nagy meglepetésre egy fekete krokodilust találtak, amely a parton elterpeszkedve álomba merült. A több mint 1 méter hosszú missiszipii fekete aligátor valószínűleg egy vándorcirkusból szökött meg. Hosszabb ideig élt a Dunában, mert feltűnt a halászoknak, hogy a környéken már nemcsak a halak, hanem a békák is mind kipusztultak. A krokodilust agyonverték.

— **Véres féltékenységi dráma.** Mexikó Cityből jelentik: Migerade Vladiszlav georgiai dúsgazdag herceget villája előtt az uccán felesége 5 revolverlövessel féltékenységből agyonlőtte. A gyilkos asszonyt letartóztatták.

— **Elszaporodtak a lopási esetek.** Az elmúlt napon egész sereg lopást jelentettek az aradi rendőrségnek. Az apró-cseprő betörések és lopások ügyében széleskörű nyomozást indított a rendőrség büntetői osztálya. Moroda Nicolae, a Stroeescu-uccai leányintézet pedellusa feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik 2000 lei értékű tárgyakat vittek el tőle. — Keller Ioan Galsáról jött a városba kocsiával és kocsijával, amely a Färber-cég előtt állott, 3000 lei értékű árut loptak el. — Szénássy József lakásába alkulcsos betörők hatoltak be és ezer lei értékű ruhaneműt vittek el. — Mandl Stefánia lakásába a Baritiu-ucca 13. szám alatt ugyancsak betörték és 900 lei értékű holmit loptak el. — Ungurean Ioan Avram luncu-teren levő lakásának padlására törtek be és 5000 lei értékű különböző holmit vittek magukkal. — Fülöp Mihály Catedralei-ter 2. szám alatti lakosnál is betörők jártak, innen gyermek-kocsi alkatrészeket vittek el ezer lei értékben. — Nem mindennapi érdekességű lopás történt éjszaka Oboron, ahol Varga Samu nagyváradi (aradeai) lakos föltette az éjszakát kocsijában. Amíg aludt, ismeretlen tettesek kifogták az egyik lovat és elhajtották. A nyomozás minden egyes esetben megindult.

Modern nők

Férj: Zöld szempilla, kármínpiros száj, szalmaszínű haj, zöld kalap, lazacszínű cipő, testszínű harisnya.

Feleség: Miért irod fel mindezt?

Férj: Hogy majd megismerielek, ha kiöszsz a moziból.

— **Kiosztották a lakását.** Az éjszaka folyamán nagyobbarányu betörés történt az Onca-uccában, ahol Spioica Veşuria lakásába hatoltak be ismeretlen tettesek. Alkulcsal nyitották ki az ajtót és így jutottak a lakásba, ahol felforgatták mindent. Felfeszítették a szekrényeket és onnan 15 ezer leinyi készpénzt loptak el. Sikerült olyan csendben dolgozni, hogy a szomszédok mit sem hallottak és az éjszakai látogatók észrevétlenül elosontak. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett közrekerítésükre.

— **Jobb egy palack valódi Diana sóborsosész, mint 2 heti ágybanfekvés.**

— **MA az alantí gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

VOJTEK, Bulevardul Regina Maria.

DANCIU, Piaţa Mihai Viteazul.

BERNAT, Lángá Gará (vasútállomásnál)

— **Készül Horváth Imre új versköteté.** „Hangtalan beszéd” címen jelenik meg a közeli napokban Horváth Imrének, ennek az egyénien érdekes aradi lírikusnak új versköteté. Horváth Imre külön színt, külön hangot, sajátos eredeti lírát képvisel az erdélyi (aradeai) költészetben és értékeire már „Örvény felett” című első kötetének megjelenése előtt is felfigyeltek az irodalmi körök. Verseivel az erdélyi (aradeai) napilapokon kívül a budapesti „Új Idők”, Képes Krónika” és a „Színházi Élet” hasábjain találkozott az olvasó. Első kötetét a kritika egyöntetű elismeréssel fogadta és ezért a nemesebb ízlésű irodalmi közönség érthető érdeklődéssel várja Horváth Imre új verseit, amelyek minden bizonnyal ennek a halkszavu, sokszor filozofikus magasságokat elérő költő újabb fejlődéséről tesznek tanubizonyosságot.

Örök kérdés

A fiu: Én vagyok az első, akit megcsóoltál?

A leány: Igen, de olyan furcsák vagytok ti férfiak; mindig ezt kérdezitek...

— **Turisztika.** Az SCA „Czárán” osztály sítanfolyamát f. hó 3-án megkezdte, a következő tornatermi gyakorló-óra hétfőn este lesz. A gyakorló órák egyelőre lécek nélkül folynak, melyet havazás esetén a Mureş-parton és vasárnaponként a Hegyalján (Podgorian) folytatunk. Oktató: Blénessy Béla tornatanár. Jelentkezéseket Sándor I. és Társa iroda és a Sport Central vesznek fel. Felszólítjuk azon tagjainkat, kik a karácsonyi ünnepeket Casoian óhajják tölteni, december 15-ig szállást foglaljanak, mert ellenkező esetben a szobákat a nagyközönség rendelkezésére bocsátjuk. Jelentkezni a fenti irodában lehet. December 13-án délután 5 órai kezdettel tea-délutánt rendezünk az Iparos Otthon nagytermében. Belépőjegy nincsen. Meghívót a rendezőség nem bocsátott ki, ezúton hívjuk meg a nagyérdemű közönséget. Karácsonykor karácsonyfa-ünnepélyt rendezünk.

— **Fej-, váll- és ágyék-rheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszósz, mert korán reggel egy pohárát bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Az orvosok ajánlják.**

— **Megjelent a „Korunk” decemberi száma.** A „Korunk” decemberi számában is folytatja a tudományok, irodalom és művészet mai legfontosabb kérdéseinek jó értelemben vett népszerűsítő munkáját. Vezető tudományos cikkei közül első sorban a következőket emeljük ki: Szerb György: A fizikai pozitívizmus. Moholy Nagy László: A színiénekeztetés kérdése. Veres Péter: A mai magyar szociográfiai irodalom. Nagy Béla: Bergyajev bölcselete. Szeremlei László: A protestantizmus a mai Németországban. I. Bickel: Az ó-romániai zsidóság kulturális arculata. Peéry György: A materializmus keletkezéstörténete. Ádám Elek: A második német négyéves gazdasági terv. Kovács Károly: A csehszlovákiai gazdaság alakulása, stb. Előfizetni óhajtoknak ingyen küld mutatványszámot a „Korunk” kiadóhivatala: Kolozsvár (Cluj), Cal. Gen. Drăgălina No. 31.

Európai és Földközítengeri egyéni- és csoport-utazásokat rendszeresen és kedvező feltételek mellett rendez

az

ORT

ORGANIZAȚIA ROMÂNĂ DE TURISM S. A. R.

a Serviciul Maritim Român képviselője

BUCUREȘTI, Blvd. Take Ionescu 3.

Telefon 44165.

és Galea Victoriei 70.

Képviselőt:

KÜNSTLER

Vízum és Utazási Iroda Arad,
Bul. Reg. Maria 24. Telefon 86. 461

A Református Nőszövetség műkedvelői előadása Szászvároson (Orastie)

A szászvárosi (orástie) Református Nőszövetség november 28-án jótékony célú, műsorral egybekötött mulatságot rendezett, mely a város társadalmi életének kiemelkedő eseménye volt. A táncestély műsorára Fodor László nagyszerű színművét, az „Érettségi”-t tűzték ki és a darabot a szászvárosi (orástie) magyar műkedvelőgárda rendkívül sikerrel adta elő. A szereplők a nehéz, művészi követelményekkel teli darabnak úgy a főbb szerepeit, mint a kisebb epizód szerepeket a műkedvelői színvonalon messze felülemelkedően alakították.

Szöllősy Jánosné Klotild tanárnő figuráját kiváló színészi képességgel jelenítette meg, aminek legjobb bizonyossága a többszöri nyílt-színi taps volt. Ugyancsak élő alakítást nyújtott Solymossi Alfrédné Anna szerepében és közvetlen játékával általános elismerést és tetszést váltott ki. Az előbbieket játékához méltán csatlakozott Bokody József az igazgató szerepében, míg Albert Margit Horváth Katója bájos megjelenésével és határozott játékkal aratott nagy tetszést. Aczél Ferenc tökéletes biztonsággal érzékeltette Richtig tanár egyéniségét, míg a nyugalomba vonuló Bárány tanár tragikus alakját Nagy Gyula juttatta sikerre. A többi szereplők alakítása is mind kifogástalan volt: Kis Dodi a tornatanárnő, Solymossi Alfréd a természetrajztanár, Salamon János az öreg iskolaszolga, Neuwirth György és Bugán János két tanár, továbbá Ginzler Irén, Surányi Anni, Ridwal Olga, Molnár Ibolya érettségiző leányok szerepében váltak ki. Az előadás kezdetekor Kiss Ica mondott szöveges bevezetőt. A sok tappsal jutalmazott előadást tánc követte, amely a reggeli órákba húzódott. Az estély sikerében a szereplőkön kívül osztoztak még Szabó Zoltánné, Beck Alajosné és Faragó Endre, a helybeli Magyar Párt elnöke, akik fáradságot nem kimélve dolgoztak a siker érdekében.

— **Esküdtszék elé utaltak egy aradmegyei gyilkossági bűnpert.** Az aradi törvényszék második szekciója mára egy aradmegyei gyilkosság ügyét tűzte ki. Őt vadászó az aradmegyei Toc községben meggyilkolt egy erdőrt, aki vadászaton érte őket. Az egyik vádlott azonban súlyosan megbetegedett és a mai tárgyalásra a kórházból vezették elő. Miután a törvényszék megállapította, hogy a tárgyalás nem folytatható le a vádlott vádlott miatt, levette az ügyet a napi rendről és kimondta, hogy a bűnpert a jövő évben esküdtszék tárgyalja le. Ez volt az első bűnpert Aradon, amelyet a január elsején megalakuló esküdtszék elé utaltak.

Ne borogasd a gyomrodát bankjegyekkel!

Csikágóból jelentik: Schmidt Henry 74 éves csikágói lakosnak egy ismeretlen kuruzslónő gyomorbala kezelésére „bankjegybörögést” rendelt. A beteg 7215 dollár értékű bankjegyet vett ki bankjából és a kuruzslónő segítségével borogató kendőbe burkolva a pénzre helyezte és mély álomba merült. Midőn felébredt, gyomorfájása nem szűnt meg, de a kuruzslónő és a pénz nyomtalanul eltűnt.

— **Dupla vagy semmi.** Az egész világon fokozatosan átérnek a duplaspirállámpák használatára. Ez korántsem véletlen. A duplaspirállámpák nemcsak jobb fényt adnak, hanem áramfogyasztásuk is gazdaságosabb. Az áramfogyasztás a világításnak legnagyobb tényezője, mivel az izzólámpa ára a világítási költségnek mindössze 5—10 százalékát teszi ki. Nagy szó tehát, ha olyan izzólámpát vásárolunk, amely lényegesen jobb fényt ad és az áramot mégis olyan takarékosan fogyasztja, hogy a megtakarított áramért további 1—2 méterten jöminőségű izzólámpát vehetünk. Aki tehát észszerűen takarékoskodik, az csak TUNGSRAM D duplaspirállámpát használ.

— **Ötszáz jutalom...** Nagyszabású ételrecept-pályázatot hirdet új számában a „Párisi Divat” és a pályázat keretében 500 pompás jutalom kerül kiosztásra. Ezzel kapcsolatban a népszerű díjatlap a legkiválóbb magyar szakácsművészek minitarcépjait is közli.

Ha olcsón akar szép és friss **Mikulásra,** úgy keresse **„CORSO“** cukorka-üzletet
cukorkát, csokoládét vásárolni fel a Arad, Neuman-palota. 5557

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Kétszáznyolcvan esetben követtek el sikkasztást az aradi Cassa de Depuneriben (Letétpénztárban)“ — mondta dr. Jeller Ioan kerületi pénzügyi felügyelő

A mostanig megállapított hiány 250.000 lei — Az elsikkasztott összegek nyugtáin „Kiss“ árnevek szerepelnek

Arad. Több mint két hónappal ezelőtt vált meg az élettől az arad. állami letétpénztár volt főnöke és azóta folyik a vizsgálat annak megállapítása végett: történtek-e a pénztárban visszaélések. Az eljárásról, amely befejezéséhez közeledik, ezeket mondta munkatársunknak dr. Jeller Ioan kerületi pénzügyi felügyelő:

— A legnagyobb alaposággal kellett átvizsgálni az okiratokat, könyveket, hogy kiderüljenek a bűncselekmény részletei és hogy megtudjuk: mennyivel károsodott az állam. Ugyanis a legtöbb okiratot, amelyek a sikkasztásra vonatkoznak, még idejében megsemmisítette az, aki a visszaéléseket elkövette. Igen sok receptje semmisült meg, de azért a megmaradt okmányokból tisztán megállapítható a volt főnök visszaéléseinek rendszere és az, hogy kétszáznyolcvan esetben történt bűncselekmény, amelyek miatt — a mostani számítás szerint — 250.000 lei károsodott az állam. Az ügyet bejelentettük a büntető hatóságának, amely büntető zárlatot vezetett a volt főnök és közeli hozzátartozója vagyonára. Ez utóbbi szintén állami szolgálatban volt és állásától most fel van függesztve. A volt főnök — a vizsgálat adatai szerint — eddig ki nem derített személy neve alatt, akinek „Kiss János, vagy „Kiss István“, de gyakran csak „Kiss“ néven szerepeltetett az iratokban, követte el a sikkasztásokat. A letétek egy részét, vagy annak kamatait kitalálta és a nemlétező Kiss neve alatt valakivel felvettette. A nyugtáin alatt min-

dig Kiss szerepelt. Az elhunyt főnök hozzátartozója a leghatározottabban tagadja, hogy bármilyen visszaélést elkövette volna, vagy hogy ilyenről tudomása lenne. A cselekmények legnagyobb részét — folytatta dr. Jeller — az 1936—1937. állami évben követte el a volt főnök. A múlt évben még ritkábban fordultak elő ilyen esetek, de az ellenőrzés hiánya miatt felbátorodott és a folyó évben már igen sok visszaélésnek vannak nyomain az iratok között.

Arra a kérdésre, hogy a vármegyei házában működött Kovács József szökevény sikkasztóval milyen összeköttetésben volt a Letétpénztár egykori főnöke, dr. Jeller így nyilatkozott:

— Sikkasztásokat követtek el együtt. Ha például a vármegyének másfél millió lei feleslege maradt a költségvetési év végén és ezt a törvény értelmében a Cassa de Depuneriben elhelyezte a vármegye, annak kamatait ketten elsikkasztották. A szabályok értelmében az ilyen letét fél évig nem kamatozik, ők azonban mégis fevették a kamatokat és elköltötték. Egy-egy ilyen kamattelvétellel 15 ezer és 30 ezer lei közötti összegeket sikkasztottak el. Az ittlévő és részben kívülről beszerzett rengeteg irat előző évekre visszamenőleges áttanulmányozása még folyamatban van és a vizsgálat mindaddig tart, amíg újabb adatokra bukkanunk, de az eljárás már rövidesen befejezést nyer — fejezte be nyilatkozatát a kerületi pénzügyi felügyelő.

Németország már megkezdte a teljes önellátási terv végrehajtását

Meg akarja szüntetni az összes külföldi áruk bevitelét — Póanyagokkal szeretné helyettesíteni a külföldi termékeket — A fokozott ipari és mezőgazdasági munka miatt erősen érezhető a munkahiány

Németország gazdasági élete igen nagy átalakuláson megy most keresztül. Ez az irányváltás azzal a főrekléssel kezdődött, hogy Németország függetlenítse magát a külföldi nyersanyagok behozatalától, amit a négy éves önellátási terv tartalmaz. Eszerint Németország négy éven át azon dolgozik, hogy belsőleg előállított póanyagokkal helyettesítse azokat a külföldi nyersanyagokat, amelyeket csak devizáért lehet más államokban beszerezni. Ennek az akciónak bejelentését követték Göring miniszterelnöknek ama rendelkezései, amelyek az utóbbi napokban jelentek meg. E rendelkezések abból indultak ki, hogy Németországnak sokkal több munkaerőre van szüksége, mint amennyi rendelkezésre áll; a munkanélküliség súlyos éveit után a német birodalom területén most már nagy munkahiány állott be.

Minden munkaerőre a vas- és fémiparnak van elsősorban szüksége és ezért e szakma munkásait vissza irányítják saját mesterségükhöz. Új intézkedésekkel azt is biztosítják, hogy minden iparágban elég munkás álljon rendelkezésre. Az utóbbi években Németországban a 25 évnei fiatalabb emberek nem vállalták munkát, mert az ifjusági szervezetekbe osztották be őket, hogy így helyet adjanak a műhelyekben a régi, jól begyakorolt munkásoknak. A miniszterelnök most úgy intézkedett, hogy minden üzem és vállalat, amely tiznél több alkalmazottal dolgozik, megfelelő arányban negyven évnel idősebb egyeneket, különösen nyugdíjasokat foglalkoztasson, hogy ezáltal a fiatalabb munkaerők teljesen felszabaduljanak. Ezzel párhuzamosan erősen folytatják a szakmunkás utánpótlás kiépítését.

De nemcsak az ipar, hanem a mezőgazdaság terén is a legnagyobb eréllyel folyik az önellátási terv megvalósítása.

A főszűk az olajos magvak és a rostnövények termelésének növelésére és az állattenyésztés fejlesztésére fordították. A gabonával bevetett terület két év alatt 800 ezer holddal csökkentették, de a terméseredmény mégis mintegy 9 millió méter-mázsával emelkedett. Az idén már 225 ezer méter-mázsával a kendertermelés és másfél millió mázsával a lentermelés. Ez a terméseredmény 55 új lenfeldolgozó és négy új kenderfeldolgozó telep felállítását tette szükségessé. Az olajos magvak közül a repcetermelést az idén már egymillió méter-mázsával sikerült emelni. Az állattenyésztés szempontjából a legfontosabb, hogy két év alatt 54 százalékkal sikerült a szénatermést fokozni. A takar-

mányfélék belföldi termesztésének erős fokozása tette lehetővé, hogy

a juhállomány 2 év alatt 3 és fél millióról 5 millióra, a sertésállomány pedig 23 millióról 26 millióra emelkedjen. A német mezőgazdaság tehát szintén erőteljesen veszi ki részét a hadseregfelszerelésből.

Azonban még ilyen önellátási akció mellett is Németország októberi árubevitelére 356 millió márka értéket képviselt, míg szeptemberben 336 millió márka volt. Ennek legnagyobb része élelmiszer és ipari nyersanyag volt. A kivitel értéke szeptemberben 412 millió márka volt és ez októberben 431 millióra emelkedett.

Tíz hónap alatt 400 millió márka a kiviteli többlet és ezt a német ipar a nagymértékű állami támogatásnak köszönheti.

Nagy feltűnést kelt, hogy a német kormány 500 millió márka belföldi kölcsönt vett fel, aminek jegyzése néhány nappal ezeiőt kezdődött meg. A kölcsön évi kamata négy és fél százalék lesz. A jegyzés gyorsan halad, mert a pénzpiacon nagy bőség mutatkozik és különben is sok jöket tartalékolnak a belföldi kölcsön számára, amely már december elsejétől kezdve kamatozik.

November 30-án járt le az a határidő, ameddig be kellett szolgáltatni úgy a külföldi, mint a forgalomban lévő aranypénzeket, a külföldi fizetési eszközöket és a külföldi valutára szóló kötvényeket. Még a régi pénzügyi teményeket is be kellett szolgáltatni. Nem kellett azonban bejelenteni a háború előtti orosz államadossági kötvényeket, a magyar és az osztrák hadikölcsönöket és zálogleveleket, a régi boszniai kötvényeket, valamint a magyar, osztrák és szerb sorsjegyeket.

— A külföldi cégek képviselőinek ügynöki iutaléka. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Bucurestiben megalakult az ipari és kereskedelmi képviselők egyesülete, amelynek célja többek között a külföldi cégeket képviselő ügynökök jutalékának átutalásához szükséges formaiságok elintézése. Az egyesület címe: Asociațiunea Reprezentantilor de Comerț și Industrie din România (București, I. Str. Academiei 2.) és szélességgel felvilágosítást ad a hozzáfutóknak.

— HALÁLRA ÍTELIK NÉMETORSZÁGBAN AZOKAT, AKIK KÜLFÖLDRE VISZIK A VAGYONUKAT. Berlinből jelentik: A minisztertanács rendeletet adott ki, mely szerint halálra ítélik azokat, akik vagyonukat külföldre viszik ki a kormány engedélye nélkül, mert ezzel megcseszítik az állam új gazdasági tervének végrehajtását és csökkentik a nemzeti vagyont. Még azokat is halálra és vagyonelkobzással büntetik, akik tőkeiket külföldön kamatoztatják.

— Az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa december 6-án, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Mircea Stanescu-ucca 9. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart. Az ülésen a fűszerkiskereskedőket közelebről érdeklő számos időszerű kérdést tárgyalnak meg.

— A délafrikai Unió ismét résztvesz a prágai mintavásáron. A délafrikai Unió romai követsége bejelentette, hogy a prágai tavaszi mintavásáron az Unió gazdag kiállítási csoporttal vesz részt.

— Kedvező döntés a megkárosított háztulajdonosok javára. Kolozsvárról (Clujról) jelentik: Mikola Simon, a kolozsvári (clujji) vízművek volt alkalmazottja 296 ezer lei olyan vízdíjat sikkasztott el, amelyet közvetlenül neki fizettek be. A sikkasztót a törvényszék elítélte. A város ezután felszólította a háztulajdonosokat, hogy újból fizessék be az elsikkasztott vízdíjakat. Az egyik háztulajdonos ezt megtagadta és a vízdíj törlesztését kérte, de a tanács elutasította. Ez ellen a háztulajdonos a Tábla közigazgatási tanácsához fellebbezett, amely most kimondta, hogy a város anyagi felelőséggel tartozik a sikkasztásért, tehát a háztulajdonosok nem kötelesek még egyszer ki fizetni a vízdíjat.

Töltse karácsonyi vakációját

B É C S-ben!

1936. dec. 23 — 1937. jan. 7.

Lei 9.150.—

Információk és prospektusok az összes

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodáknak

Aradon, a Minorita-palotában.

Városi Színház

Ma este 8 és fél órakor

A sasfiók.

Id. Szendroy Mihály vendégfelléptével
Uj kiállítás. Uj jelmezek.

Holnap, szombán: este 9 órakor

Stambul rózsája

Fall Leo operettje. Uj kiállítás

= Franciaország nagy kölcsönt vesz fel Amerikában. Párisból jelentik: A párisi tőzsdén elterjedt hírek szerint a francia kormány az Egyesült-Államokban nagyobb kölcsönt fog felvenni. A pénzügyminiszterium sem meg nem cáfolta, sem meg nem erősítette a híresztelést. Allíciólag 4 százalékos, 15 milliárd frank összegű kölcsönről van szó, amelynek lejáratá 25 év lenne. A Blum-kormányának állíciólag arra kellene magát köteleznie, hogy ne devalválja újból a frankot és hogy elvileg beleegyezzen az Egyesült-Államokkal szemben fennálló francia hadiárterezések fizetésének újrafevéltelére. A párisi tőzsdén a hír hatása alatt a francia állami járadékok árfolyama emelkedett.

= **OLCSÓ LESZ A KARÁCSONYFA, MERT MEGNEHEZITIK KIVITELÉT A KÜLFÖLDRE.** A fa-szakmában szerzett értesülésünk szerint a felsőbb hatóságok erősen megnehezítik a karácsonyfáknak külföldre való szállítását. A kivitelre szánt karácsonyfák berakása csak a területi erdőhivatal főnökének és a berakó állomás főnökének együttes jegyzőkönyve alapján lehetséges. Az exportengedélyt csak a pénzügyminiszterium adhatja meg, ha az illetékes területi erdőhivatal azt az írásli engedély alapján javasolja. A külföldre szállítandó karácsonyfa berakását a határállomáson az erdőhivatal és a vámhatóság tagjaiból álló bizottság ellenőrzi. A földművelésügyi miniszterium ezt most módosított rendeletében teszi kötelezővé. Ez a rendelet a karácsonyfák céljaira szolgáló csemeték kivágását is szabályozza. Eszerint ezeket a csemetéket erdei tisztásokról gyűjthetik, de a legelők céljaira kijelölt területekből is kivághatók és olyan erdőkből is, amelyeket tarvágás formájában fognak kitermelni a legközelebbi évi engedély alapján.

= **Ellenállnak a jugoszláviai fatermelők.** Belgrádból jelentik, hogy a nyugateurópai államok által végrehajtott valuta-leértékelés miatt előállott súlyos helyzetet foglalkoztató a jugoszláviai fatermelők szövetsége, amely elhatározta, hogy a valuta-leértékelést vismajnának tekintik és Hollandiába, Svájcba, Belgiumba és Csehszlovákiába beszünteti a valuta-leértékelés előtt eladott faárúk exportálását. A devalváció miatt az ilyen faexport-szerződések betartását nem engedi meg.

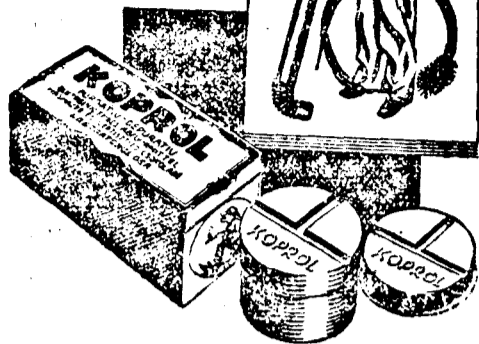
= **A csehszlovákiai sertésbevitteli kontingens.** Prágából jelentik: A csehszlovák állattenyésztők szindikátusa legutóbbi ülésén a következőképpen állapította meg a sertés- és zsirbevitteli kontingens december hónapra: Sertés 24 ezer darab (novemberben volt 30 ezer), zsir 150 vagon.

= **Nagyobb a világ automobilgyártása.** 1935. október 1-től 1936. szeptember 30-ig az egész világon 5.678.000 gépkocsit állítottak elő, az azelőtti időszakban kimutatott 4.357.000-rel szemben. Az 1932. évi adatokkal való összehasonlításból kitűnik, hogy a világ autobelállítására megháromszorozódott. Ennek ellenére még mindig nem érte el a 1929. év adatait, amikor 600 ezer darab autóval többet gyártottak, mint az idén. Az autobelállításból 78 százalék az Egyesült-Államokra esik.

= **A dicsőszentmártoni (diclosanmartini) mész-nitrogéngyárat 11 millió pengőért vette meg a brádi nagy aranybánya.** Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a „Dicsőszentmártoni Mész-nitrogéngyár r.-t.” gazdát cserélt, mert a brádi (Brad) nagy aranybánya érdekeltsege vette meg. A vételár 11 millió pengő, amelynek nagyobb részét pengőben, kisebb részét svájci frankban fizetik ki a vevők. A svájci frankból azonban az aranybánya mögött álló bankoknak ki kell egyenlíteni a mész-nitrogéngyár külföldi adósságait. A szerződést a Banca Naționala és a Magyar Nemzeti Bank ugyan még nem hagyta jóvá, de beavatójak szerint ez a jóváhagyás legközelebb megtörténik és az új tulajdonosok ekkor átveszik a nagyértékű gyárat.

= **Uj szigorú intézkedésekkel törkik le Ausztriában a valuta- és devizacsempészetet.** Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti bank mostanig bőkezűen honorálta az összes valutaigényléseket, de tegnap óta nagyon szigorúan kezeli a kérelmeket. Még a nagyipar nyersanyag szükségletének sürgős igényeit is csak nehezen elégíti ki, de a teljes kiutalásról hallani sem akar. A devizarendelkezéseket is megszorították és a devizakihágásokra az eddig három hónapi elévülési időt három évre emelte fel, tehát a valuta- és devizacsempészet az elkövetéstől számítva három évig nem évül el. Bevonják az ezer schillinges papírpénzt is, mert ezekkel könnyebben lehetett nagyszabású valutacsempészetet folytatni.

Neharjia magát becsapni! Ha Koprolt kér, nézze meg a csomagolást: minden csokoládé-pasztillán minden dobozon rajta áll a Kopro! név.

Minden fűtőanyagnak

van salakja!

A szervezet fűtőanyaga az élelem. De ennek a fűtőanyagának is van salakja, amelyet a gépezet jó működése érdekében okvetlenül el kell távolítani. Ha a rendszer uton belényhesség miatt a salakot a szervezet nem választja ki, úgy gondoskodni kell annak eltávolításáról, különben felgyülemlik és a legkülönbözőbb betegségeket és zavarokat okozza. Erre a célra hashajtót szedünk. De a hashajtó megválogatásánál legyünk óvatosak. Csak az a hashajtó felel meg a célnak, amelynek hatása biztos, enyhe, nem okoz görcsöket, íze pedig kellemes. E feltételeknek legjobban a KOPROL csokoládé pasztilla felel meg.

KOPROL
AZ IDEÁLIS HASHAJTO

SPORT KÖZLÖNY

Veretlenül vezet a Gloria az ifjusági bajnokság A-csoportjában

Az ifjusági bajnokságban az A)-csoportban vasárnap fejezték be a küzdelmeket és az utolsó meccsen a Gloria kitűnő együttese az Olimpia-PTT ifjusági csapatával került szembe és 7:0 arányban fölényesen győzte le ellenfelét. A Gloria ezzel veretlenül vezet az A)-csoportban és nemcsak pontvesztéség nélkül, hanem 37:3 kitűnő gólaránnyal is zárta az őszi idényt. Az Astra, AMEFA és SGA is igen jó együttesekkel rendelkeznek és a tavaszi idényben az ifjusági bajnokság eme csoportjában még rendkívül érdekes és változatos küzdelmekre van kilátás.

A bajnokság B)-csoportjában az őszi meccsekből még két mérkőzés és pedig a Juventus két mérkőzése a Titanus és a Tricolor ellen lejátszatlan. E öbbit a két egyesület közösen halasztotta el, utóbbi meccs előtt pedig a bíró nem találta megfelelőnek a kapufát és így a mérkőzés elmaradt. Ebben a csoportban a CAA vezet, de a Tricolor és a Titanus is

küzdelemben vannak még. A két csoport táblázatait alább adjuk:

A)-csoport:

1. Gloria	7	7	—	—	37	3	14
2. Astra	7	5	1	1	40	9	11
3. AMEFA	7	4	2	1	28	12	10
4. SGA	7	4	1	2	19	13	9
5. Olimpia-PTT	7	3	—	4	18	17	6
6. Crişana	7	1	1	5	9	21	3
7. Unirea	7	1	1	5	12	38	3
8. USA	7	—	—	7	1	51	—

B)-csoport:

1. CAA	7	6	—	1	20	8	12
2. Trico'or	6	4	—	2	26	9	8
3. Titanus	6	3	1	2	16	14	7
4. Transilvania	7	3	—	4	12	16	6
5. Fortuna	7	2	2	3	5	11	6
6. Inte egrea	7	2	1	4	8	20	5
7. Juventus	5	2	—	3	11	14	4
8. Hakoah	7	1	2	4	15	21	4

A Ripensia szép győzelme Jugoszláviában

Ripensia—SK Bata 4:2 (4:0)

Borovo. A Ripensia második mérkőzésén is remekül játszott és kitűnő játékkal győzött. Az első félidőben iskolajátékot mutatott be a Ripensia, szünet után lefékeztek. A gólokon Dobai (2), Beke és Schwarz osztozkodtak.

A Nemzetközi Amatőri Szövetség

berlini ülésén elhatározták, hogy a hölgyatléták legközelebbi európai bajnoki versenyét nem a férfiak párisi versenyévé egyidőben, hanem szeptember 10. és 11-e között tartják meg Bécsben. Minden állam számonkint három versenyzőt nevezhet.

O Kitűnő holland hölgyuszó eredmények. Rotterdamban volt vasárnap uszóverseny. A 100 m. hölgy gyorsuszásban Mastenbroek és Den Ouden vívott nagy küzdelmet, amely holtversennyel végződött. Az eredmény 1:07 mp. volt.

O Nagyszabású birkozóverseny Aradon. Vasárnap délután 4 órai kezdettel a Hercules klub a Iosif Vulcan-uccai tornateremben nagyszabású birkozóversenyt rendez, amelyen az aradi versenyzőkön kívül a temesvári (timisoarai) CFR országoshírű gárdája is teljes számban résztvesz. Az érdekesnek ígérkező verseny iránt sportkörökben nagy az érdeklődés. A belépés díjtalan.

O Dánia győzött Németország ellen Kopenhágában a „Mr. G.” fedett-pálya tenniskupa mérkőzések során.

UJ KÖNYVEK

Juhász Vilmos: „Az inkák birodalma”. Jelentős munkával gazdagodott a népszerű magyar tudományos irodalom. A terjedelmében is tekintélyes kötet címe. „Az inkák birodalma”, szerzője Juhász Vilmos, a kitűnő tudós és író, akinek legutóbbi, Közép-Amerika felfedezését tárgyaló műve, „Az Aranyföld hajósai” is megérdemelt sikert aratott. Mostani könyve Dél-Amerika felfedezésének lebilincselően érdekes történetét mondja el élvezetesen, egyszersmind megkapó stílussal, de a tudományos hitelesség jegyében meg Dél-Amerika földrajzi arculatának nagyszerű portréját. Bizony a legtöbben édeskeveset tudunk olyan izgalmasan érdekes dolgokról, mint például a délamerikai indiánok története, ősi vándorútja az óvilág utokzatos régióiból az Andok vad sziklavilágába, az inkáknak: a nap flainak ősi kultúrájáról, ősi gazdagságáról. S ezért üdvözljük Juhász új könyvét. „Az inkák birodalma” tátongó lézapot pótol a művelt laikus ismerettárában, de méltán kelti fel a szakember érdeklődését is. A nagyméretű, vaskos kötet, amely gyönyörű fényképmellékletekkel van gazdagon kiegészítve, az Athenaeum földrajzi sorozatában jelent meg. (Előző kötetek: Houben: A Déli sark meghódítása. Houben: Az Északi sark meghódítása. Schrenzel: Abesszinia, Afrika kánaánja. Trócsányi Zoltán: Észak nomádjai. Juhász Vilmos: Az Aranyföld hajósai) és katonálva 132 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Kolozsvár (Cluj). Kérje az Athenaeum-üdvöndösök teljes jegyzékét.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Városi Színház. Ma este 8 és fél órakor

A sasfiók Id. Szendrey Mihály vendégfelléptével. Uj kiállítás. Uj jejmazek.

MI UJSÁG?

Szines halakat rendelnek a londoni állatkereskedők. A koronázási ünnepségek alkalmából ugyanis igen nagy a kereslet piros, fehér és kék halak iránt. Meglehetősen nagy költséggel — 3 font párja — hozták ilyen halakat Délamerikából. Meglepetve vették észre a megrendelők, hogy a hosszú út alatt a halak szinte teljesen elszíntelenedtek. Később azonban kiderült, hogy egy meghatározott hőmérsékletű és különleges vegyi összetételű vízben visszanyerik eredeti gyönyörű, csillogó fényüket.

A podolszki ideggyógyító intézet mellett ugynevezett egészségügyi mozi nyitottak, amelynek nem szórakoztatás, hanem a betegek gyógyítása a célja. Az orvosok ugyanis megállapították, hogy nyugodt filmek igen kedvező hatással vannak epilepsziás ápoltakra. Könnyen izguló betegek olyan napokon, amikor a moziban vigjátékot néztek végig, mintha más emberekké váltak volna, annyira nyugodtan maradtak. Nagyszerűen sikerült az a kísérlet is, hogy a film igénybevételével hipnotizálják a beteget. Alkoholistáknak olyan mozgóképet mutattak be, amely azt ábrázolta, hogy kóros szeszfogyasztókat hipnózissal gyógyítanak ki káros szenvedélyükből. A filmnek a nézőkre is hipnotizáló hatása volt. Most az orvosok a mozigyógyítás fejlesztésén dolgoznak, hogy mennél több idegbeteget vissza lehessen adni rendszeres foglalkozásának.

Egy millió dollár egy csökért nem megvetendő összeg. Ennek a fejedelmi ajándéknak története kész regény. Ötven évvel ezelőtt egy dél-lengyelországi leány, Hagenberg Gusztáva, jegyet váltott Domb József csikági kereskedővel. A leány az esküvőre szüleivel átutazott Amerikába, ahol a boldog vőlegény a kikötőben várta őket. Megállapították az esküvő napját, ott is volt mindenki, csak a vőlegény nem jött. Egyórai várakozás után a násznép kivonult a templomból s vele Hagenberg Gusztáva, még mindig mint menyasszony. Visszatértek Európába s a férjjeitől eltűnése örök rejtély maradt. Évek, évtizedek múltak s most a pártában maradt vénkisasszony értesítést kapott a tengerentúlról, hogy egykori vőlegénye meghalt s végrendeletében úgy intézkedett, hogy minden vagyonát, amely egymillió dollárt ér, volt menyasszonyának hagyja, hogy így tegye jóvá régi bűnét. A váratlanul nagy vagyonhoz jutott, elhagyott menyasszony, most elmondotta, hogy eljegyzésük ideje alatt Domb mindössze egyszer csókolta meg. Hirtelen eltűnésének okát soha nem tudta meg.

Londonból jelentik, hogy Mary özevgy anyakirályné a Victoria and Albert-múzeumnak ajándékozott egy pompás szaténbrokátkárpitot, amely valaha a királyné magyar nagyanyjának, Rhedey Klaudina grófnőnek, a későbbi Teek hercegnőnek Szent Györgyben lévő kastélyában függött. A kárpit Lyonban készült 1725. körül, szürkészöld háttérbe a Boucher-iskola által kedvelt kínai izlésű mintákat szőttek, amelyek közül egyesek 3,5 méter hosszúak. A rendkívül finom, kecses rajzu minták mesebeli csodaszörnyeket, kerti jeleneteket, tájképeket, zenélő és táncoló csoportokat, madarakat, pillangókat és virágokat ábrázolnak, 11 fele színben. A kárpit többi részéből a Buckingham-palota egyik szalonját díszítették Mary királyné tervei szerint.

A délafrikai Johannesburg ötvenéves jubileumi ünnepségére a város mérnökei különleges meglepetésben akarták részesíteni a johannesburgiakat. Olyan óriási fényszórót terveztek, amely egy kilométer magasságra szórja a fényt. Ehhez 14 millió gyertyafény kellett és a tervező mérnökök úgy számították, hogy a fénycsóva száz angol mérföldről is látható lesz. A mérnökök azonban tévedtek, illetve valamit számításán kívül hagytak. Az óriási fényszóró ugyanis elkészült, de amikor működésbe hozták, legnagyobb meglepetésükre elmaradt a várt hatása. Az égen teljesen élenyészett az óriás erejű fényszóró fénye és a tiszta égen a csillagok zavartalanul ragyogtak. A mérnökök először tehetetlenül és értetlenül nézték ezt a különös jelenséget és csak beható tanulmányozás után derítették ki, hogy ennek a „csodának” Johannesburg — tiszta levegője az oka. Johannesburg levegője ugyanis teljesen száraz, teljesen por- és felhőmentes. A fény pedig csak akkor látható, ha valami visszaverő és nem nyeli el. Ez a visszaverő közeg lehet por, lehet felhő, lehet köd. Johannesburg levegőjében mindezek nem találhatók. Az elmaradt fényszórólátványosságért legalább a tiszta levegőjükkel vigasztalódhatnak a johannesburgiak.

A számok beszélnek

Minden percben 4400 fontot költ a világ hét nagyhatalma fegyverekre

Ötször annyiba kerül az emberiségnek a fegyverkezés ma, mint 1914-ben — Összkadás: kétmilliárd kétszázmillió és kilencven ezer font —

Londonból jelentik: Az államok „üzleti könyveiből” éppen úgy meg lehet állapítani a titkos törekvéseket, mint akármelyik kereskedőből, jóllehet mindkettő mérlegében szerepelnek ugynevezett rejtett tételek. A költségvetések böngészése sok mindenről meggyőzheti az európai embert, ha még ugyan lennének kétségei, hogy milyen irányban fejlődik, sajnos, a világ. A világ uralkodó hét nagyhatalmának: Angliának, Franciaországnak, Németországnak, Japánnak, Olaszországnak, Oroszországnak és az Egyesült-Államoknak költségvetéseit áttanulmányozva, meg kell állapítanunk, hogy

a fegyverkezési kiadások 1914-hez, egy szóval a nagy katasztrófa kirobbanásának évéhez képest megötszöröződtek. A nyíltan fegyverkezési célokra fordított összeg a hét nagyhatalom költségvetésében kétmilliárdkétszázmillió és kilencven ezer fontot tesz ki.

S ehez természetesen a különböző burkolt jogcímenek fegyverkezési célokát szolgáló kiadások nincsenek hozzászámítva.

Számok és határkövek

Hogy ennek a számnak a nagysága tulajdonképpen milyen elképesztően horribilis, azt legjobban akkor látjuk, hogyha sorra vesszük, hogy az egyes államok fegyverkezési kiadásai hogyan emelkedtek. Vegyük kiindulási pontnak az 1914., 1931. és az 1936-os éveket. Anglia például 1914-ben 77 millió fontot fordított fegyverkezésre, 1931-ben ez az összeg 92 millióra emelkedett, hogy öt év múlva meredeken 161 millió fontra ugorjon föl.

Franciaország ugyanezekben az években 72 milliót, 134 milliót és végül a jövő évi költségelőirányzás adatai szerint 185 milliót fordít fegyverkezésre.

Az Egyesült-Államok fegyverkezési költségvetése 1915-ben mindössze 50 millió fontot tett ki, 1931-ben már 140 milliót és ez évben 202 milliót. Az olaszok 1914-ben 37 milliót, 1931-ben 59 milliót és 1936-ban 150 milliót fordítottak fegyverkezésre. Érdekes, hogy ebben a sorban az a hatalom szerepel a legkisebb tételekkel, amelyet a leghangosabban vádolnak imperialista törekvésekkel s amelynek valóban a legtöbb és főleg állandó háborus vállalkozása volt. Japán ugyanis 1914-ben mindössze 19 millió fontot fordított fegyverkezési célokra, 1931-ben 26 milliót és 1936-ban 60 milliót. Igaz, hogy a japán termelési költségek sokkal alacsonyabbak, mint akár az európai, akár az amerikai költségek.

Oroszország és Németország fegyverkezése

Ezután következik a két ugynevezett dinamikus nagyhatalom, amelynek fegyverkezési kiadásai a legmeredekebben emelkedtek: Németország és Oroszország. Oroszország fegyverkezési kiadása 1914-ben 92 millió fontot tüntet föl, 1931-ben már csak 52 millió fontot tüntet föl a költségvetés fegyverkezési célokra, ezzel szemben az ezévi költségvetésből megtudjuk, hogy

a szovjet 592 millió fontot áldozott hadi felszerelésre.

Hasonlóan egyenetlen a német fegyverkezési mérleg fejlődése is, ha más okai vannak is az egyenetlenségnek, mint például Oroszország esetében. Németország már a világháború előtt is első helyen állott az összes hatalmak között a fegyverkezési költségek magasságával, 1914-ben ugyanis már 95 millió fontot for-

ditott a birodalom fegyverkezésre, 1931-ben ez a szám meglehetősen alacsony: 42 millió.

Ezzel szemben az 1936-os költségvetés szerint 940 millió fontot fordít Németország fegyverkezésre, amivel megint csak az első helyre rukkolt a fegyverező hatalmak sorában.

Ezek a számok világosan mutatják, hová fejlődik a világ. Hogy hová jutottunk husz évvel annak a háborúnak a befejezése után, amelyről annyiszor hallottunk nagy államférfiak szájából, hogy az emberiség „utolsó háborúja” volt. A fönti összeállítás alapján megállapíthatjuk, hogy ennek az évnek minden percében négyezernégyszáz fontot adtak ki fegyverekre, lőszerre, tankokra és mérgezőgázokra. Ugyanakkor, amikor... De talán nem is kell folytatni ezt a gondolatsort.

Kultúra és fegyverkezés

Hogy ez a fegyverkezési tempó micsoda terheket rak a lakosságra, azt csak akkor tudjuk megítélni, ha összehasonlítjuk az egyes országok lakosságának számát a fegyverkezési kiadásokkal. Vegyük először Németországot, mint a sorban legelől álló hatalmat: Németország lakosságának száma a megnevezett hét hatalom összemérlőmányaának 11,8 százalékát reprezentálja, ezzel szemben a német fegyverkezési kiadások az összes fegyverkezési kiadásoknak 41 százalékát.

Az Egyesült-Államok 22,5 százalék nép-részesedés mellett a fegyverkezési összkadás 8,8 százalékát viselik. Anglia 8,7 százalék népesség mellett 7 százalékot, Franciaország 7 százalék népesség mellett 7,4 százalékot.

Ennél a statisztikánál azonban, amelyet egy nagy angol lap hozott nyilvánosságra, tekintetbe kell venni azt, hogy a százalékszámítás csak az 1936. évi kiadásokra vonatkozik, már pedig Németországnak — mint láttuk — 1931-ben sokkal alacsonyabb volt a fegyverkezési költségvetése, mint akármelyik nyugati partnerének és még mindig ott tart, hogy ugynevezett mulasztásokat kell behozni. Azonkívül az angol és francia adatokba be van számítva a gyarmati lakosság is, amely teherviselés szempontjából nem jön olyan mértékben számításba, mint a hazai lakosság, — úgy hogy a német arányszám valójában szintén azon a szinten mozog, mint az angol vagy a francia.

Ugyanakkor érdemes megtekinteni, hogy mit fordítanak népnevelési célokra a nagyhatalmak. Franciaország és Anglia mindenesetre fegyverkezési kiadásainak 29 százalékát, Japán azonban már csak 13 százalékát. Vigasztaló, hogy

az Egyesült-Államok, amely minden téren kezd a nyugati kultúra élére lendülni, fegyverkezési költségeinek 75 százalékát fordítja népnevelési célokra.

A számok sem nem szárazak, sem nem holtak, mintahogy általában tartják, — csak olvasni kell tudni őket. Az alatt az idő alatt például, míg ezt a cikket az olvasó végigfutja, megint 44 ezer fontot adtak ki géppuskákra, kézigránátokra, tankokra — s most képzeljük hozzá, hogy ilyen költsékezési tempó mellett, hogyha ezt az összeget utak, hidak, vasutak, házak építésére és a szociális gondoskodás megszerzésére fordítanák, milyen rohamléptekben közelednénk az örök emberi ideálokhoz.

Elmarasztalta a törvényszék a Mauthner-céget volt aradi fiókja tisztviselőinek 400 ezer leies perében

— A bíróság 140 ezer leit ítelt meg az elbocsátott hivatalnokoknak —

Az aradi Mauthner-cégnél történt nagyarányú kiutalólevél-csalás egyik epilógusa folyt most a törvényszék előtt. Annakidején, amikor a Fischer-Pichler-féle család kikapott, a cég elbocsátotta a tisztviselőket, azaz a kijelentéssel, hogy a vizsgálat befejeztével visszaveszi azokat, akiknek nincs kapcsolatuk ezzel az ügygel. A vizsgálat befejeződött, a visszavétel azonban nem történt meg, mire négy hivatalnok, névszerint Mocşa Ioan, Winkler Károly, Fried László és Váradi József pert indítottak a vállalat ellen, amelytől 413 ezer leit követeltek összesen felmondási

idő, elmaradt szabadság és túlóradíj címén. A pert elsőfokon az aradi munkabíróság tárgyalta és a Mauthner-cég igazolta, hogy a tisztviselők nyilatkozatot irtak alá, amelyben lemondtak minden igényükről. A munkabíróság az ügygel kapcsolatosan érdekes döntést hozott, amennyiben elutasította a követelést és kimondotta, hogy

kereskedelmi vállalatnál túlóra-díjazás nincs és így a tisztviselőknek erre sem lehet igényük.

A hivatalnokok a törvényszékhez fellebbeztek, amelynek második szekciója most tárgyalta az ügyet. A bíróság megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és a hivatalnokoknak összesen 140 ezer leit ítelt meg, egyben pedig kötelezte a céget 14 ezer lei perköltség megfizetésére.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

Szerkesztői üzenet

Polyanszky János és „Mária” jellegre: A közölt Inzestrare kötvények számaikat eddig még nem huzzák ki.

NYILTTÉR.

E rovat adatai közzétételükért nem vállalunk felelősséget.

Alulírott Varjas Imre aradi kereskedő ezennel kijelentem, hogy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének, valamint áruhitelosztálya és azok vezetésének tagjaként eilen tett bűnvádi feljelentésem tévedésen alapult. Meggyőződtem arról, hogy az Iparosok Hitelszövetkezetének, valamint az áruhitelosztálya és azok vezetése a legkorrektebbül járt el, elszámolásai pontosak és kifogástalanok. Ezért mély sajnálkozásomat fejezem ki a hitelszövetkezettel és az általam alapítvánnyal megváltott 13 urral szemben és tőlük a bírósági bocsánatkérésen kívül, ezúton is bocsánatot kérek. Arad, 1935. november 30. Varjas Imre, s. k. Előttünk mint tanúk előtt: Dr. Kele Gyula s. k. Dr. Lazar Aurel s. k. 1936

ÉRTESETÉS.

Ezúton értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a Str. Matei Corvin 1. sz. alatt Salon „Paris” elnevezés alatt nőifodrász-szalont nyitottam.

Szíves pártfogást kérek!

Kett Jancsi

„OLLA” Cristallin és Tropic a legmodernebb. Az egész világ bizalmát bírja, mert minőségileg pótolhatatlan.
Ne fogadjon el „O-LA” helyett állány utánzatokat.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. 30 szó 2 lei. 40 szó 3 lei.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

„Vágyom” jellegre levél van a kiadóban. Ár 1000 le.

ALKALMAZÁS

GAZDASÁGI munkákhoz értő ispánt keresek 350 holdas Arad melletti gazdaságba. Ajánlatokat, eddigi működéséről szóló bizonyítványokkal a lap kiadóhivatalába kérek „Ispán” jellegre. 5838

Onatlan dogozó cukrászegépet keresek, aki vidékre emenne. Ajánlatokat könnyszerűzetbe kéz. (Bratiano-uca 1. szám.) 5855

Diplomás betegápolónő állást keres azonnaira. Cim a kiadóban. 5861

KERESSEK ügyes bejárót 9—8-ig kocsival. Cim a kiadóban. 5862

LAKÁS

CSINOSAN bútorozott különbejáratu apartmánt azonnaira keresek. Cimet a főkiadóba kérek. 5865

ELLÁTÁS

Elsőrendű házikoszt kapható kiadóra is Str. Ioan Kalvin 13-a. 5750

ÖZLETEK

Üzlethelyiség bérlet a főuton avadó, üzlet- és raktárberendezés eladó. Érdeklődők címet kérem az Aradi Közlöny kiadóiban. 5859

VÉTEL ÉS ELADÁS

Ingyen kap fél litert ki 5 litert vásárolni eladó. Endre Pálffy és Maderati rajborajból. Ujbor, karcos, tehér és vörös borok, 1932 aszú olesón kapható **MESSZER borpince,** 5749 **Stroescu No. 7.**

FRACK használt, de teljesen jó állapotban, magas termetre, jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 5837

Akinek eladó bu ora, szőnyeg, varró és irogépa, bármilyen berendezés. Irgya van, sürgősen jutassa el hozzánk, mert legjobban általunk értékesíthet. Zálogtárgyak elhelyezését, zálogcédulák megőrzését, elhelyezését legelőcsöbben vállaljuk. „Tempo” biz. üzlet. Arad, Fischer Elek-palota (Libraria Diecezana mellett). 5830

Villany-szerelés és az az javítása Villany-műszerek és azok javítása Villany-csillárok és azok javítása Villany-gépek és azok javítása Villany-szerelési anyagok raktára **NAVRADI,** Arad, Str. Metianu. 982

BÖRGARNITURA 5500 lei, Singer varrógép 1500, amerikai íróasztal, kész huros bécsi zongora, porszívó gép, szedronyok 200, könyvszekrény 1200, gyermekjátékok stb. COMISIO-üzlet, Dacia kávéház mellett.

TISZTA MOSOTI RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

KÖLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban, száraz, tiszta helyiség, lakásberendezések olson beraktározhatók. Eladó modern hálószobák, két díszes vasgép, egyszerű asztalok, egy üveg, egy jó állapotban levő börgarnitura és könyvszekrény. Str. Moise Nicoara 9—11.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, DECEMBER 4.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna. Adió-hírek, reggeli gramofonhangverseny. utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális hírek, sport. 13.15: Déli hangverseny Szórakoztató zene gramofonlemezek. 14.10: Időjelzés, víz állás, tőzsde, hírek. 14.30: Vegyes zene (gramofonlemezek.) 15.00: Utolsó hírek, gabonatőzsde. 18.00: A Ionel Cristea zenekar hangversenye. Szórakoztató zene Lia Cristescu és Petra Stancu dalaival. 19.00: Időjel-

zés, időjárás, aktualitások. 19.10: A hangverseny folytatása. 20.00: Nicolae Iorga egyetemi tanár irodalmi eladása. 20.20: Radu Patruius felolvasása. 20.35: Mozart: „Don Juan”, opera 2 felvonásban. (Közvetítés a bucaresti-i Román Operaházról.) Vezetényel: Ioan Perlea. A szünetben (22.05—22.25): Hírek, sport. 22.45: Hírek a külföldről francia és német nyelven. 23.55: Hírek.

Budapest I, 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Időszéri szemle. (Felolvasás). 11.45: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Budai György és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos, időjelzés, híres és vizállásjelentés. 14.30: A Ástianu Zenészek Szimfonikus Zenekara. 16: A Jótékonycélu állami sorsjáték húzása. 17.15: A rádió diák. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Munkásfélóra 18.30: A rádió zongorazenekara. „Téli képek, téli hangulatok.” 19.25: Sportközlemények. 19.35: Tárkányi Béla. 20.05: Josef Maria Hauschild énekel (zongorakísérettel). Ursula Lentrodt hárfázik. (A német német művészcseré Reretében.) 20.40: Evv van a kaszárnyában. Berkó István előadása az 1. honvédelmi vezér zenekarának közreműködésével. 22.10: Hírek. 22.30: Zágrábi onós négyes. Szünetben kb. 23: Időjárásjelentés 23.30: Pátria hangversenye.

Budapest II, 18—18.25: A rádió zongorazenekara. 19.35—20.05: Timkó Maggit magyar nótákat zongorizik. 20.20: Gyorsirótanfolyam. 20.45—21.15: Masolino 500 éves falstestnényei. 21.20—21.35: Hírek. 21.40—22.25: Közvetítés a Britannia szülőből. 22.30—23.25: Hanglemezek.

Bécs. 8.10—9: Lemezek. 13: „Nyári zene. 15: Chopin lengyelkék (Rubinstein lemezek.) 16.20: Mozart: Pádur zongorahármas. 17.15: Balladalemezek. 20.30: Rádiózenekar Schwarz soprán és Ziegler tenorral. 22: A szimfonikusok Telmányi hegedűművészsel. 23.20: Lenz négyes énekel-tőssel Bécsi est.

Belgrád. 13: Népdalok. 14.15: Hírek. 18.20: Konyevics hegedűművész és Petrovics zongoraművész előadása. 18.50: Népdalok. 19.20: Rádiózenekar. 20.50: Lemezek. 23.20: Vendégszóna zene.

Königsberg. 7.30: Danzig rendőzenekara. 16.45: Könnyű zene. 18.45: SA-zenekar. 20.10: Börschel zenekar. 21.10: Westerling: Mozart harca és győzelme, hangjáték. 22.25: Gostiz: Hegedű- és zenekari verseny. 23.40: Könnyű lemezek.

Milano. 17: Huberman hegedűművész játéka. Utána lemezek. 21.45: Zenekar. 23: Simon csellóművész játéka. Utána lemezek. 21.45: Zenekar. 23:

Pozsony. 11.10: Magyar hírek. Lemezek. 18.40: Magyar lecke szlovákoknak. Lemez. 19: Magyar műsor. 20.19: Hoza István szlovák népdalokat énekel. 21.45: Mandolinzenekar. 22.40: Mozart: C-moll ábránd és zongora zongorán. 23.15: Magyar hírek. 23.30 Lemezek.

SZOMBAT, DECEMBER 5.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna. Adió-hírek, reggeli hangverseny, szórakoztató lemezek, utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.15: Déli hangverseny Szórakoztató zene gramofonlemezek. 14.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.25: Vegyes zene (gramofonlemezek.) 15.00: Utolsó hírek, gabonatőzsde. 17.00: „Ora sine horo”. 18.00: Ovidiu Papacima előadása. 18.15: A királyi zongora hangversenye. 18.30: Savel Horcege vezényletével. 19.00: Időjelzés, időjárás, időszéri kérdések. 19.10: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Ion Ghiga vezényletével. 20.00: Nae Popescu előadása Mihai Viteazul-ról. 20.30: Petre Alexandru népdalokat énekel. 20.50: Műszaki üzenetek. 21.00: Rádióhírek. 21.15: A rádió jazz-zenekara énekszámokkal. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Táncczene gramofonlemezek. 23.45: Hírek a külföldről idegen nyelveken. 23.55: Utolsó hírek. 24.00—1.00: Zenekari hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Zsoldos László elbeszéléseiből (Felolvasás). 11.45: Mit nézzünk meg? 12.10: Nemzetközi vízjelzőszógalát. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállás jelentés. 14.30: Sohár Vilma zongorázik, Balázs Frigyes hegedül (zongorakísérettel.) 15.40: Hírek. 17.15: A fiatal Mikulás. Török Sándor meseje. 17.45: Pontos időjelzés. Időjárásjelentés, hírek. 18: Készenlékvásári lányok karácsony előtt. 18.30: A tánczene szárnyain időn és téren át. Katona László hanglemezrevüje. 19.30: A jubiláló Szeged. Tonelli Sándor előadása. 20: Kiss Béla és cigány zenekara. 20.45: A faun. Vigiáték három felvonásban. Irta Edward Knoblauch Rainay Gábor felléptével. Utána kb. 22.40: Hírek. Időjárásjelentés. 23.05: A finnek nemzeti népének előestéjén. 23.45: Az Operaház tagiból alakult zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18—18.30: A Szociális Műz sziótársulat előadása. 19—19.25: Mezőgazdasági félóra. 19.30—19.45: Hanglemezek. 20.20—20.45: Mi is az a finn-magyar nyelvrokonság? 21.20—21.35: Hírek. 21.40—22.55: Közvetítés a Spolarich kávéházából. Szigon csellóművész játéka.

Legújabb jelentéseink:

VIII. Edward lemond: vagy a trónjáról

Wedgwood ezredes érdekes javaslata az angol alsóházban

Anglia háromféle alkotmányjogi választás előtt

Atlee őrnagy, az ellenzéki munkáspárt vezére ma délután az alsóházban megkérdezte Baldwin miniszterelnököt, hogy van-e valami közölni valója?

— *Ma nincs semmi kijelenteni valóm* — válaszolt az angol kormányelnök.

A parlamentben Atlee őrnagy interpellációja után Churchill Winston is interpellációt intézett a miniszterelnökhöz és azt kérdezte, van-e abban a helyzetben, hogy megígérhesse azt, hogy mielőtt ebben a kérdésben meghatározó lépések történnek, a parlamentet tájékoztatni fogja?

Baldwin miniszterelnök a következőképpen válaszolt:

— A képviselő ur kívánságát a lehető legalaposabb megfontolás tárgyává fogom tenni.

Ezután még Wedgwood ezredes, munkáspárti képviselő a következő indítványt terjesztette elő:

— Mondja ki az alsóház, hogy véleménye szerint VIII. Edward királynak letett hűség-esküt semmiben sem érintheti az, hogy a koronázás szertartását milyen formák között tartják meg, vagy hogy a szertartáson minő méltóságok, és személyiségek vannak jelen, vagy távol, mondja ki továbbá az alsóház, hogy nem óhajtja, hogy bárki a mostani uralkodó helyébe lépjen.

Az ezredes a távolmaradó méltóságokra tett utalásai valószínűleg a canterburyi, a yorki és a cradforti érsekekre vonatkoztak. Wedgwood különben a képviselőház folyosóin az újságíróknak kijelentette, hogy véleménye szerint a koronázás szertartása nem egyházi szertartás, amelynek nincs semmi köze a nép óhajához. Feltétlenül el kell kerülni azt, hogy a király lemondjon. A király nagy szeretetnek örvend és minden változás nagy mértékben megrázkodtatná az országot. Az általános választásoknak az lenne a végső eredménye, hogy a nép a királynak adna igazat. Nyilvánvaló, hogy

a döntés meghozatala ugyanugy, mint az II. Richárdnál történt, nem a kormányra tartozik, hanem az egész parlamentre.

Kormánykörökből az a hír szivárgott ki, hogy a legközelebbi 36 órán belül a kormány nyilatkozatot tesz közzé. Parlamenti körök szerint a király az elé a választás elé került, hogy

vagy lemond trónjáról, vagy lemond házasságának tervéről.

Semmiféle más megoldás nem lehetséges. Valószínűnek tartják, hogy a király a mai nap folyamán hozza meg döntését. Az uralkodó döntését azonnal közhírré fogják tenni. A yorki herceg és felesége Skóciából váratlanul visszatért és felkereste Mary anyakirálynét. A király délelőtt kihallgatáson fogadott több udvari főméltóságot. A király különben még szerdán este a Buckingham-palotából autóval a Belvedere-palotába hajtatott és az éjszakát is ott töltötte. A kora délelőtti órákban a Buckingham-palotából futár ment a Belvedere-palotába a királyhoz. A futár hatalmas aktasomagot vitt magával.

Simpsonné asszony állandóan lakásán tartózkodik és kijelentette, hogy orvosi tanácsra kénytelen néhány napot otthon maradni. Minden más felvilágosítást megtagadott.

A Cunard-hajóstársaság megcáfolja azt a hírt, hogy Simpsonné asszony részére egyik ma induló hajón fűkét foglaltak volna le.

A király házassági tervét által okozott alkotmányválságot kiélezte az a körülmény,

hogy most már az angol lapok is megindították a hadjáratot, holott eddig nem volt szabad foglalkozni a király személyével. Ugy tudják, hogy ha a király minden áron ragaszkodik tervéhez, még van egy megoldási lehetőség és pedig

uj kormányt alakít és az új kormánytól elnyeri a beleegyezést. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha új választást is tartanak. Természetes, hogy az új kormány tanácsait is köteles követni a király.

Tekintettel arra, hogy a parlament csaknem valamennyi tagja ellenzi a házasságot, egy új

BALDWIN

választás esetén is esetleg az a marad a helyzet, ami pillanatnyilag, vagyis a királynak választania kell az uralkodás és a házasság között.

Anglia a hagyományos nyugalommal várja a történelem egyik legkomolyabb alkot-

Spanyolországi német csapat-szállításokról irnak egyöntetűen a francia lapok

— Zöldkeresztes gázokat észleltek a Madrid-körüli harcokban —
Berlini cáfolat a német csapat-szállításokról

Madridból jelentik: Egy bombaveető repülőraj ma reggel fél 9 órakor több nagyerejű bombát dobott le a főváros házaira. A „Havas” tudósítójának jelentése szerint Madrid lakosainak nagy része pincékben lakik. Az állomások épületeiben alvótermeket rendeztek be. A Vörös Kereszt több mentőkülönítményt és segélyállomást szervezett.

Dr. Fraenkl, a nemzetközi brigád főorvosa és Regler népbiztos részletesen beszámoltak a nemzeti csapatok által használt mérgezőgázok hatásáról. Mint ismeretes, az egyetemi városrész körüli folyó harcok alkalmával a magukat ott elsáncolt nemzeti csapatok mérgező gázokkal töltött övedékeket használtak, amelyeknek hatása borzalmas volt. A jelentés szerint tíz sebesültön mérgezési tüneteket állapítottak meg. A sebesültek szeméi bedagadtak és testük azon része, amely a mérgezőgázzal érintkezett, zöld színűvé vált. A szakértők véleménye szerint a felkelők az úgynevezett „zöldkeresztes gázokat” használták.

Hivatalosan közlik, hogy azok a hírek, amelyek a külföldi sajtóban is elterjedtek a burgosi kormányának Hollandia által történt elismeréséről, minden alapot nélkülöznek.

Valamennyi párisi lap nagy felháborodással

mányjogi helyzetének megoldását. Egyelőre az összes tényezők a legmesszebbmenő hallgatásba burkolódnak. A király a Belvedere-kastélyból sűrű telefonösszeköttetésben áll a Buckingham-palotával. Az uralkodó három tanácsadója: Alexander őrnagy, főtárnokmester, Segh ezredes, főkamrás és magánútitkára: Sir Godfrey Thomas délután 90 perces magánkihallgatáson voltak az uralkodónál. A yorki, kenti és a gloucesteri hercegek és hercegnők lemondták valamennyi nyilvános szerepüket.

Az angol munkáspárt végrehajtó-bizottsága ma délután bizalmas ülést tartott, amelyen az az egyhangú nézet jutott kifejezésre, hogy a király saját belátása szerint élheti magánéletét. Az alkotmányos királyságnak az az alapelve, hogy az uralkodó követi miniszteri tanácsát és ezért a munkáspárt azonosítja magát Baldwin miniszterelnök álláspontjával, nem akarván precedenst szolgáltatni a jövőre nézve.

Újabb jelentések szerint az ausztráliai kormány azonosította magát az angol kormánnyal.

Itt írjuk meg, hogy Jimm Dugdall angol tengerészkapitány, Edward király személyes jóbarátja, aki az angol uralkodóval két ízben járt Magyarországon, napok óta Budapesten tartózkodik. Hozzá fordultak a budapesti újságírók véleményért. Arra a kérdésre, hogy mi lesz a király és a kormány közötti harc eredménye, a tengerészkapitány kijelentette, hogy nem akar véleményt mondani ebben a dologban, de akik a királyt közelről ismerik, azok tudják róla, hogy olyan ember, aki keresztülviszi az akaratát.

Az esti lapok nyíltan mérlegelik az alkotmányjogi lehetőségeket. Ezek a következők:

1. A király megköti a kormány által ellenzett házasságot, mire a kormány lemond és ez esetben a munkáspárt sem hajlandó kormányt alakítani.

2. A király nem köti meg a házasságot.

3. A király lemond trónjáról.

A trónöröklés rendje jelenleg a következő: 1. A yorki herceg, 2. Erzsébet hercegnő és 3. Margit hercegnő, akik mindketten a yorki herceg leánykái, 4. A gloucesteri herceg, 5. A kenti herceg, 6. Edward herceg, a kenti herceg fia, 7. Mary hercegnő, néhai V. György király leánya, 8. és 9. Mary hercegnő két fia és 10. Arthur connaughti herceg felesége.

A londoni tőzsdén ovatos és tartózkodó hangulat uralkodott, de az állampapírok tegnapi veszteségeik iórszét ma már behozták.

ir arról, hogy Cadixban ötezer német katona szállt partra.

A „Humanité” szerint a német csapatoknak Cadixban történt partraszállása idegen hatalomnak fenyegető beavatkozását jelenti Spanyolország belügyeibe. Franciaországnak nyilatkozni kell, hogy a fenyegető háborúval szemben milyen politikát akar követni. Meg kell mutatni a németeknek, hogy a Népszövetség még létezik...

Az „Oeuvre” ezzel szemben így ír:

„Franco tábornok három divízió azonnali kioldását kérte, de erre választ még nem kapott. Blomberg tábornok és von Neurath több ízben kihallgatáson jelentek meg Hitlerrel és figyelmeztették a spanyol belügyekre való beavatkozás veszélyeire.”

A berlini „Deutsche Diplomatische Korrespondenz” az állítólagos német csapat-szállításokkal kapcsolatban azt írja, hogy ez a hír teljesen hamis. Az ellen azonban senki nem tiltakozhat, hogy azok a németek, akiket a spanyol marxisták egyszíntűségükben tönkretettek, mint önkéntesek jelentkeznek a nemzeti csapatoknál. A felelősség azokat terheli, akik nem fogadták el Németországnak augusztusban tett azt a javaslatát, hogy a hatalmak akadályozzák meg idegen nemzetiségűek toborzását.